

«НА СИТУАЦЫЮ ВАКОЛ КОСАВА ПАЎПЛЫВАЦЬ НЕ ЁДАСЦА»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 18 лютага даў інтэрв'ю тэлеканалу Russia Today і інфармацыйнаму агентству «RIA Навіны».

Тэлеканал Russia Today з'яўляецца першым расійскім англійскамоўным інфармацыйным каналам, у эфіры якога кругласутачна трансляваецца навіны палітыкі, эканомікі, грамадскага жыцця не толькі Расіі, але і Усходняй Еўропы і Цэнтральнай Азіі. Тэлеканал створаны Аўтаномнай некамерцыйнай арганізацыяй «ТБ-Навіны», заснавальнікам выступіла буйнейшае расійскае інфармацыйнае агенства «RIA Навіны».

Расійскае агенства міжнароднай інфармацыі «RIA Навіны» — адна з найбольш аўтарытэтных і прафесійных крыніц аперацыйнай інфармацыі ў Расіі і за мяжой. Агенства мае шырокую карэспандэнцкую сетку на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі, СНД і больш як 40 краін свету.

Пытанні, адрасаваныя кіраўніку дзяржавы, датычыліся, у прыватнасці, маючай адбыцца неформальнай сустрэчы прэзідэнтаў краін СНД у Маскве, развіцця адносінаў рэспублікі з Еўрапейскім саюзам, ітарасоў Беларусі ў Венесуэле, узаемадзеяння Беларусі і Расіі, асаблівых узаемаадносінаў Аляксандра Лукашэнкі з Уладзімірам Пуціным і іншымі вядомымі палітычнымі лідарамі, магчымай мадэлі будаўніцтва Саюзнай дзяржавы.

Журналісты цікавіліся ацэнкай Аляксандра Лукашэнкі апошніх падзей, звязаных з Косавам, наступстваў для беларускай эканомікі росту ценяў на расійскі прыродны газ, яго бачаннем будучага Беларусі ў бліжэйшай перспектыве.

Каментуючы па просьбе прэс-службы СМІ самаабвешчанае незалежнасці Косава, Прэзідэнт адзначыў, што Беларусь падтрымлівае пункт гледжання, вызначаны расійскімі дыпламатамі.

«Магу сёння сказаць тым, хто шкадаваў і быў супраць бамбёжкі Югаславіі: ці не пазна былі за гэта ўзяліся? Вось тады трэба было не дапусціць падзелу Балканаў, і тады трэба было абараняць Югаславію. І ў нас з Расіяй для гэтага ўсё было. Сёння пазна «песні спеваць». Працэс пачаўся ўжо даўно,

ён ідзе. Чарнагорыя пайшла, іншыя рэспублікі пайшлі. Заставалася Косава. Гэта ж працяг таго расколу. Мы страцілі свой уплыў там ужо даўно. Нам нельга было гэтага дапусціць — і сёння не было б пытанняў па незалежнасці. Ці можам мы паўплываць на гэты працэс? Не, мы не можам, давайце скажам аб гэтым шчыра», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Але так праблемы не вырашаюцца. Еўропа паводзіць сябе ў гэтым плане (я не гавару аб амерыканцах) нават у нашым еўрапейскім доме несалідна. Суцэльнасць двойчыны стандарты. Яны папракаюць нас, перш за ўсё Расію, што на няправільнай пазіцыі па Абхазіі, па Паўднёвай Асеціі, Прыднястроўю. А гэта што — правільна? Таму ўсе гэтыя рэзавы, якія ідуць ад нас і ад Расіі, абсалютна справядлівыя. Але яшчэ раз падкрэсліваю: пазна, працэс даўно пачаўся, ён ужо завяршаецца. Мы «б'ём па хвосты». Тады трэба было абараняць Югаславію. Я вельмі добра ведаў ту сітуацыю — Расіі тады не каштавала вялікіх намаганняў процістаяць той агрэсіі, якая ажыццяўлялася супраць брацкага нам народа», — заявіў Прэзідэнт.

Дзелічыся сваім бачаннем адносна будучага Беларусі, Аляксандр Лукашэнка адзначыў: «Сваю краіну я бачу стабільнай дзяржавай, дзе праз 10 гадоў будзе жыць не 10 млн, а 13 млн чалавек, дай, Божа. А нам трэба 25—30 млн насельніцтва на гэтай зямлі, тады гэта будзе поўная незалежнасць і суверэнiтэт. Я хацеў бы, каб тут жыло больш людзей, каб Беларусь была багатай краінай, каб гэта была дзяржава з маладым тварам, каб тут было больш моладзі».

«Прэзідэнт-партрэйт, які любіць сваю краіну, якой хоча яе бачыць? Якраз такой, якой і вы сваю сям'ю. Гэта мая сям'я, і я хачу, каб усё было добра ў нашай краіне. Каб ніколі мы сваім суседзям праблем не падкідалі, ніколі ні Расіі, ні Польшчы, ні Прыбалтыцы, ні Украіне мы праблем не прыносілі. І хачу, каб такой краіна заставалася. Каб яна была годная, самадэстатковай і незалежнай», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

ТАРЫФЫ НА ЦЕПЛАВУ І ЭЛЕКТРАЭНЕРГІЮ З І КРАСАВІКА МОГУЦЬ БЫЦЬ ПАВЯЛІЧАНЫ

Аб гэтым паведаміў у Новалукмлі першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка на калегіі Міністра.

Ён адзначыў, што Міністэрства энергетыкі з 1 студзеня 2008 года павялічыла тарыфы на электраэнергію для рэзальнага сектара на 0,9 працэнта, на цеплавую — на 1,36 працэнта. Хоць ціна на газ, што пастаўляецца ў рэспубліку, павялічылася значна больш. У выніку ў энергетычнай галіне ўзнік дэфіцыт сродкаў у памеры ВР660 млрд.

«Мы паглядзім, як эканоміка краіны будзе працаваць у першым квартале, і, магчыма, павялічым тарыфы на энергію», — сказаў першы віцэ-прэм'ер. Паводле яго слоў, для рэзальнага сектара эканамікі тарыфы на электраэнергію з 1 красавіка могуць узрасці «працэнтаў на 5», магчыма павялічаны таксама тарыфы на цеплавую энергію. Уладзімір Сямашка не выключыў, што «з 1 красавіка круху павялічання і тарыфы для насельніцтва».

БЕЛТА.

Уга Чавес высокая ацаніў узровень беларуска-венесуэльскага ўзаемадзеяння

Дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь, сустаршыня беларуска-венесуэльскай сумеснай камісіі высокага ўзроўня Віктар Шайман сустрэўся з прэзідэнтам Баліварыянскай Рэспублікі Венесуэла Уга Чавесам Фрыямсам. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведаміў прэс-цэнтр Дзяржсакратарыята Савета Бяспекі Беларусі.

Па запрашэнні венесуэльскага лідара Віктар Шайман прыняў удзел у традыцыйнай нядзельнай тэлевізійнай праграме «Ало, Прэзідэнт!», якая транслявалася ў прамым эфіры з нафтавага раёна Арынока. Абмяркоўваліся пытанні энергетычнай бяспекі, а таксама праблемы забеспячэння насельніцтва Венесуэлы прадуктамі харчавання. У час тэлевізійнага эфіру Уга Чавес высока ацаніў узровень развіцця беларуска-венесуэльскага супрацоўніцтва ў розных галінах. Віктар Шайман у сваю чаргу выказаў салідарнасць беларускага народа з барацьбой венесуэльцаў за свай суверэнітэт і нацыянальныя інтарэсы. Закранаючы пытанні пашырэння двухбаковага супрацоўніцтва, кіраўнік беларускай дэлегацыі расказаў аб ходзе рэалізацыі сумесных праектаў па вытворчасці ў Венесуэле кар'ерных самавазав, трактароў і грузавых аўтамабіляў, газіфікацыі раённаў штата Барынас, будаўніцтву і рэканструкцыі гарадоў і аграгарадкаў. У час перадачы быў праведзены тэлефонны перамоваў з кіраўніком прэс-службы тэлеканала «Аўдзі» ў якасці першага чалавека, прывезенага з Беларусі.

Зламыснікі нарваліся на начальніка міліцыі і...

Гэта было ў Светлагорскім раёне і па сваёй сутнасці нагадвае гісторыю, пра якую ў народзе кажуць: на лаўца і звер б'яжыць. У той дзень асабісты састаў райаддзела ўнутраных спраў пад кіраўніцтвам начальніка Леаніда Вянгурны праводзіў комплекс аперацыйна-прафілактычных мерапрыемстваў. Каля 16 гадзін на легкаважыцы ў цывільным адзенні ён трымаў курс да будынка сельскага Савета ў вёсцы Красноўка, і параўнаўся з трыма маладымі хлопцамі, якія былі яўна не тутэйшымі. Нягледзячы ў раёне было ўчынена цяжкае злачынства і, прафесійна адзначыўшы ледзь прыкметную неадэкватнасць іх паводзінаў, палкоўнік раптоўна выскочыў з аўтамабіля і загадаў: «Стаячы Я — начальнік міліцыі!» І пачаў выклікаць дапамогу.

Хлопцы кінуліся ўрасыпінку. У розныя бакі. Адзін — на поле, у бок лесу, дзе ў 700—800 метрах праходзіць аўтамагістраль, двое — у іншым напрамку... Першы ўляцеў у лес, дзе, аказваецца, знаходзілася замаскіраваная «Аўдзі», якая рванула з месца і паймавала з шалёнай хуткасцю па асфальтаванай дарозе ў бок Бабыруйска. Начальнік міліцыі на «пасадзе» пачаў пагнаю за ёй, адначасова па мабільніку даючы адпаведныя ўказанні супрацоўнікам райаддзела і звязваючыся з начальнікам Дзяржаўнага інтэрп'ю Бабыруйска. Праследванне «Аўдзі» скончылася на 35-м кіламетры. За рулём гэтага аўтамабіля сядзеў іншы чалавек, а побач, у салоне, ляжалі біта і нарукіні. Яны і зачыноўніліся на руках вадацеля. А дзе ж той, першы,

твар якога запомніў начальнік міліцыі? Аказваецца, вадацель, які з'яўляецца саўдзельнікам злачынства, высадзіў яго нідзе па дарозе, і ён цяпер знаходзіцца ў вышукі. А тых дваіх уцекачоў затрымаў супрацоўнік з дэпартаменту аховы з аўчаркай Альмай.

У ходзе допыту было ўстаноўлена, што ўсе трое ўзростама да 20 гадоў, жыхары Бабыруйска, двое з іх нідзе не працавалі, усе — раней асуджаныя. На іх значным рахунку — леташнія рэзальныя напады на крамы вёсак Родкі Рог Бабыруйска і Амелынае Рагачоўскага раёнаў, дзе яны паўважлі больш як мільёнам рублёў, спіртным і прадуктамі харчавання і тытунёвымі вырабамі. Тое ж самае яны вырашылі зрабіць і ў Красноўцы. Дарчы, з імі быў пакет з маскамі і пнеуматычным пісталетам, які яны выкінулі ў час праследвання. Пра ўсё гэта нам расказаў начальнік штаба Светлагорскага РАУС Канстанцін Кухарэнка.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

НЕВЯДОМЫХ СПУСТОШЫЛІ СХОВАНКІ...

Пенсіянеры з вёскі Людвінава Лагойскага раёна не далічыліся вялікіх грошай, якія захаваўлі дома. Паводле звестак аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінска-Менскага, старыя 75 і 70 гадоў пабылілі пасля візіту трох невядомых жанчын цыганскай нацыянальнасці. Апошняя, якая заявіла пацярпелы, праніклі ў іх дамы, і ў першым выпадку выкралі два мільёны рублёў, у другім — два мільёны рублёў і 2 тысячы 157 долараў ЗША. Крыўдзіцельніцы пенсіянераў адшукаваны.

Ігар ГРЫШЫН.

КУРСЫ ВАЛЮТ	КУРСЫ ЗАМЕЖНЫХ ВАЛЮТ, УСТАНОУЛЕННЫЯ НБ РБ з 19.02.2008 г. (для іх разлікаў)	КУРСЫ ЗАМЕЖНЫХ ВАЛЮТ ДЛЯ БОЛІШАЙ РАЗЛІКАЎ
1 долар ЗША	2 148,00	Цэнтрабанк РФ
1 еўра	3 145,96	100 руб. 24,5767
1 літоўскі лат	4 511,66	100 юань 48,1830
1 японскі іт	911,13	1000 BYR 11,4277
1 чэшская крона	124,53	EUR 35,0963
1 польскі злоты	878,62	Курс у эквівалентных кампаніях (на 18.02.2008 г.)
1 расійскі рубель	87,40	USD 2135 / 2210
1 украінская грыўня	425,64	

Падпісчыцца на часопіс «Новае Хвалі» можна ў 2008 годзе ў розных іх па сваёй вольнай вывае. Тэлефон рэдакцыі: 209-49-01. ААТ «Авенітва Уладзіміра Грыўнова» УЛП 100024047 Ліцэнзія Мінскаўзлі № 021400172806 в.г. 03.05.2004 ад 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Фота Яўгенія ПІШЧЫК

СЯРЭДНЯ ЗАРПЛАТА ў МІНСКУ ў СТУДЗЕНІ СКЛАПА ВР994 ТЫС.

Паводле старшын камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Анатоль Ражанец, БЕЛТА.

«ВЕРТЫКАЛЬ» СПЯВАЛА І ГУЛЯЛА ў ФУТБОЛ

На спартыўных і сцэнічных пляцоўках у мінулыя выхадныя прайшоў фестываль-спартакіяд кіруючых работнікаў выканаўчай улады Гомельшчыны. Рамкі нашага фестывалю-спартакіяды, — сказаў на закрыцці яго старшыня аўтыванкама Аляксандр Якабсон, які сам актыўна ўдзельнічаў у ім, — з кожным годам пашыраюцца, і сёлетня яны праводзіліся ў дзевяці раз.

«Вертыкаль» паказала, што яна ўмее не толькі выконваць свае непасрэдныя арганізатарскія функцыі, але і працягчы ўменне, спрыт і майстэрства ў міні-футболе, валеіболе, настольным тэнісе, шахматах, дартсе, б'ярдзаве, стралябе. А таксама — спяваць, танцаваць, вышываць, дэкламаваць, складаць вершы... Па выніках фестывалю-спартакіяды былі ўручаны ганаровыя дыпломы, граматы, каштоўныя падарункі. А закончылася гэтае цікавае, карыснае і вясёлае мерапрыемства гала-канцэртам.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ЧАРГОВЫЯ ВОІНСКІЯ ЗВАННІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь прывёў чарговыя воінскія званні генерал-маёра палкоўнікам Сяргею Лежышэўскаму і Геннадзію Казакову. Аднаведны ўказы кіраўнік дзяржавы падпісаў 18 лютага. Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«НОВАЯ ХВАЛЯ» — РОКАВАЯ?

«Больш выканаўцаў — добрых і розных!» — прыкладна так можна абазначыць дзіві, пад якім праходзіў дзямі адбор беларускіх канкурсантаў для «Новай хвалі-2008» ў сталічным «Міленіум»:

недздарма ж амаль паўва ўдзельніцаў атрымала шанец паспяць часіца ў Маскве — на паўфінальных спаборніцтвах у канцы сакавіка. Менавіта шанец, бо многім выканаўцам казалі «так» з агаворкай, і гэта неаднаразова падкрэсліваў Аляксандр Румянцаў — генеральны дырэктар холдынга «АРС», генеральны дырэктар конкурсу «Новая хваля», які старшыняставаў у журы, — пры ўмове змены рэпертураў ці іміжду.

Сярод тых, хто стаў на адну прыступку бліжэй да ліёнскай «Юрмаліды», — ёсць і добра вядомыя публічныя спявакі і спявачкі — Пётр Елфімаў, Ганеш, Ганна Благава, ёсць выканаўцы яшчэ зусім юныя, такія, як Ірына Каныгіна, а ёсць — з багатай сцэнічнай практыкай, які Таня Фарада. У гагосці класічных рэпертураў, а ў іншых спеваў «пацэжэй» — як, напрыклад, у Ван Хельсінга і Крэчата.

Хіба што адна тэндэнцыя вызначылася выразна — рокавая: многія канкурсанты абралі менавіта гэты канкрэтны жанр, дырэктар дырэжыі музычных і забаўляльных праграм Першага канала Дэнісія Шпітальнікаў і колішны ўдзельнік конкурсу — Паліны Гагарынай і Паліны Смольнай (Апошняя, дарчы, летас заважала пераможцаў у казахскім квартэтам чацвёртае месца на конкурсе — па-

куль што гэта найлепшы вынік беларускіх выканаўцаў у Юрмале. Даведаемся з першых вуснаў. Тут і харызма, і стыль, і тэмбр — усё ў комплексе, — упэўнены генеральны дырэктар конкурсу. — Мы ўжо прыкмілі некалькі цікавых выканаўцаў. Велмы спадабаўся дуэт (Ташыяны Ушквён і Дамітрыя Даўгіч. — Аўт.) — яны спяваюць сарцам, гэта адчуваецца. Яны настолькі шырылі, што гэта падкупляе.

Сваімі ўражаннямі ад судзейства з карэспандэнтам «Звязда» падзялілася Паліна Смольная: — Марудныя лірычныя кампазіцыі, хутэй за ўсё, будзе туп праігрышнымі. Мне больш запомніліся рокавая кампазіцыі. Велмы спадабалася

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ІСПАНІЯ АДМОВІЛАСЯ ПРЫЗНАВАЦЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ КОСАВА

Урад Іспаніі не прызнае аднабаковае абвешчанае незалежнасці Косава, заявіў кіраўнік іспанскага МЗС Мігэль Анхель Маранас перад сустрэчай міністраў замежных спраў Еўрасаюза ў Бруселі.

Паводле яго слоў, іспанскія ўлады, якія сутыкаюцца з праблемамі сепаратызму ў сваёй краіне, лічаць, што рашэнне косаўскага парламента прынята ў абыход міжнароднага закону. Заява Маранаса стала першай афіцыйнай адмовай прызнаць незалежнасць сербскай аўтаноміі, якая з 1999 года знаходзіцца пад кіраваннем ААН. Сярод краін, якія ўваходзяць у Еўрасоюз, раней заявілі аб непрызнанні Косава ў выпадку аднабаковага абвешчання незалежнасці Кіпр, Грэцыя, Славакія, Балгарыя і Румынія. Рашэнне косаўскага парламента таксама прызналі нелегітымным Сербія і Расія.

ЛІТОЎЦЫ НЕ ГАТОВЫ АБАРАНЯЦЬ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ

Жыхары Літвы не гатовы абараняць незалежнасць сваёй краіны. Такія вынікі сацыялагічнага апытання, праведзенага агенствам сацыялагічных даследаванняў «Spinter tyrimai», паведаміла інфармацыйны партал DELFI.

У выпадку, калі паўстане небяспека страціць незалежнасць, то абараняць краіну выйдучы толькі 19 працэнтаў грамадзян. 38 працэнтаў адказалі адмоўна, а 43 працэнты распандэнтаў не змаглі вызначыцца з адказам. На абарону стратэгічных аб'ектаў, сойма і іншых органаў улады гатовыя ісці людзі з сярэдняй або вышэй за сярэдняе прыбыткам.

ЧАРГА ЗА НЕЗАЛЕЖНАСЦЮ ВЫРАСЦЕ?

Абхазія ў хуткім часе збіраецца звярнуцца да Расіі з просьбай аб прызнанні яе незалежнасці ад Грузіі, заявіў у панядзелак прэзідэнт рэспублікі Сяргей Багапаш.

Пасля прызнання незалежнасці Косава непрызнаны рэспублікі постсавецкай прасторы — Абхазія, Паўднёвая Асеція і Прыднястроўе — працягнуць свой шлях да незалежнасці, паведаміў ён. Наступная на чарзе — Паўднёвая Асеція. Прычым, калі абхазы жадаюць незалежнасці ў складзе СНД, то ў Паўднёвай Асеціі гэта жадаюць далучэння да Расіі.

ЕўРАПЕЙЦЫ ВЫБРАЛІ АБАМУ

Калі б еўрапейцы галасавалі на выбарах прэзідэнта ЗША, то большасць французцаў, італьянцаў, іспанцаў і немцаў аддалі б перавагу кандыдату ад Дэмакратычнай партыі Бараку Абама. Аб гэтым піша The Financial Times.

У Іспаніі за Абама «прагаласавала» 35 працэнтаў апытаных, а ў Італіі — 45. А вось у Вялікабрытаніі перавага Хілары Клінтан складала 28 працэнтаў супраць 23 за Абама. Таксама выданнем былі асобна апытаныя 1200 амерыканцаў, галасы якіх размеркаваліся наступным чынам: 22 працэнты «прагаласавалі» за Абама, 21 працэнт — за Клінтан, 14 працэнтаў — за рэспубліканца Макейна.

АРАБ НАБЫЎ АЎТАМАБІЛЬНЫ НУМАР ЗА 14,5 МІЛЬЁНА ДАЛАРАЎ

Бізнэсмен з ААЭ Саід Абдул Гаффар Курьі заплаціў на дабрачынны аўкцыёне, які прайшоў у адной з сям'язоркавых гасцініц у Абу-Дабі, за аўтамабільны рэгістрацыйны знак з лічбай «1» 52,2 мільёна даўрамаў (каля 14,5 мільёна долараў ЗША).

Як паведаміла ABC News, гэта самая вялікая сума, якая плацілася ў свеце за нумарны знак. У ААЭ папярэдні рэкорд кошту на аўтамабільны знак пратрымаўся з мінулага года, калі біржавы брокер Талал Курьі заплаціў за нумар з лічбай «5» 6,8 мільёна долараў. Іншы рэкорд належыць прыхільніку «Формулы-1» з Вялікабрытаніі, які набыў нумар з літарамі «F1» за 375 тысяч фунтаў стэрлінгаў (больш за 740 тысяч долараў ЗША).

У БЕЛАРУСІ ЎВЯДУЦЬ ДАДАТКОВЫЯ СТЫМУЛЫ ДЛЯ КІРАЎНІКОў ПРАДПРЫЕМСТВАЎ ЗА ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫСОКАГО ТЭМПУ ЭКАНАМІЧНАГА РОСТУ

Аб гэтым паведаміў першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка на калегіі Міністра. Ён адзначыў, што падтрыманыя праекты ўказу і паставы ўрада ў гэтай сфэры. Планаўчыца, што яны будучы прыняты да канца першага квартала гэтага года. У прыватнасці, пранянуецца, што кіраўнік прадпрыемства, якое выконвае прагнозныя параметры росту, будзе мець права фарміраваць дадатковы прэміяльны фонд у памеры 5 працэнтаў ад фонду заробатнай платы прадпрыемства. Сродкі гэтага дадатковага фонду будучы размяркоўвацца на прэміраванне кіруючага складу і іншых работнікаў.

РОЗГАЛАС

А П О Ш Н Я Я І Н Ф А Р М А Ц Ь С У Т А К

З ЧАЦВЯРГА ІСТОТНА ПАЦЯПЛЕЕ, ПЕВЕДАМІЎ РОДАКЦЫЙ НАЧАЛЬНІК СЛУЖБЫ ГІДРАМЕТАЭПРАГНОЗАЎ Рэспубліканскага гідромэцэнтэра Дзмітрый Рабаў.

У першай палове тыдня тэмпература паветра ўначы ад 0 да мінус 6 градусаў, уночы на 20 лютага пры праясненні да 10—12 градусаў морозу. Удзень тэмпература ад мінус 5 градусаў на ўсходзе да плюс 3 градусаў на захадзе Беларусі. З чацвярга тэмпература паветра ўначы стане ад 2 градусаў морозу да 4 цяпла, удзень — плюс 1—7 градусаў. Сярэднясутанная тэмпература паветра ў выхадныя на 5—8 градусаў вышэй за кліматычную норму. Гэтай зімой моцных морозоў мы ўжо больш не ўбачым.

Сяргей КУРКАЧ.

ФІНАНСАВАЯ МІЛІЦЫЯ КДК АРШЫТАВАЛА ў 2007 ГОДзе НА РАХУНКАХ ІПЖЭФРМАЎ БОЛЬШ ЯК ВР6,5 МЛРД

Для параўнання: у 2006 годзе — каля ВР2,5 млрд, у 2005-м — каля ВР0,4 млрд. Аб гэтым паведаміў намеснік старшын КДК — дырэктар Дэпартаменту фінансавых расследаванняў (ДФР) Сяргей Бараноўскі.

Так, аперацыйным упраўленнем ДФР спынена дзейнасць арганізаванай групы, якую ўзначальваў мінічанін. Ён арганізаваў у сталіцы сетку лжэпрад-прымальніцкіх структур па незаконнай канвертацыі валюты і на перадачу грашовых сродкаў у навіяны праз разліковыя рахункі лжэарганізацыі ўкладчыя рахункі фізічных асобаў — грамадзян Украіны. Агульная сума фінансаванай, праведзенай з паршэннем дэюэчнага заканадаўства, складала больш як \$6,8 млн. Ва ўдзельніцкай значнай групы адобрана навіяная валюта ў суме больш за \$380 тыс. Агульная сума арыштаваных у выніку аперацый грашовых сродкаў перасягнула \$1,3 мільярд. Ва ўдзельніцкай значнай групы адобрана больш за 80 п'ячаткаў іпжэпрадпрымальніцкіх структур. Зісць актывных удзельніцкай значнай групы знаходзіцца пад вартай.

МІКРААЎТОБУС СУТКНУЎСЯ З ЦЯГНІКОМ

Раніцай у паселу Тарны, што на Украіне Віцебска, мікрааўтобус ГАЗ выехаў на забараняны сігнал семафора і суткнуўся на пераездзе з грузавым цягніком. Вадацель шпіталізаваны. Затрымка руху цягніку складала прыблізна гадзіну.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Кооператывы па абслужванню індывідуальных гаражэй «Восток-1» (продавец) сумесна с УП «Мінскай городской центр недвижимости» (аганізатар аукцыона) повторно провадот открыты аукцион

по продаже здания специализированного автомобильного транспорта (бокс для хранения автомобилей), расположенного в г. Минске по ул. Калиновского, д. 119 (инвентарный номер 500/С-44669, общая площадь — 53,1 кв.м.). Земельный участок площадью 2,2459 га предоставлен во временное пользование для эксплуатации и обслуживания гаражей по адресу: г. Минск, ул. Калиновского, 119 (решение Мингорисполкома от 24.02.2005 № 258 п. 13).

Начальная цена снижена и составляет 45 880 430 белорусских рублей без учета НДС.

Условие продажи: победитель аукциона обязуется вступить в кооператив по обслуживанию индивидуальных гаражей «Восток-1» в срок, установленный в договоре купли-продажи.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены объекта (4 600 000 белорусских рублей) и плата за участие в аукционе в размере 4 базовых величин (140 000 белорусских рублей) перечисляются на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, код 153001331. УНП 190398583. Договор купли-продажи между продавцом и покупателем заключается в течение

Два мільёны ў хату

Ці магчыма ў вёсцы добра зарабіць?

Некалькі гадоў таму ў сельскую гаспадарку «прыйшлі» значныя інвестыцыі. Сапраўдны шанец на будучыню атрымалі эканамічныя аўтсайдыры — сельскагаспадарчыя вытворцы кааператывы, што гадамі не вылазілі з даўгоў. Новыя гаспадары накіравалі на развіццё сваіх «аграріяў» вялікія сродкі, навялі дысцыпліну і справы пайшлі на лад. Цяпер многія переспектыўныя дагэтуль СВК выйшлі ў лідары. А як адчуваюць сябе гаспадаркі, што ў складаных часах выстаялі выключна за кошт уласных магчымасцяў?

Варта ўзгадаць: у кожным раёне заўсёды была пэўная колькасць эканамічна ўстойлівых сельскагаспадарчых. Адна з такіх гаспадарак — сельскагаспадарчы вытворчы кааператыв «Уздзенскі». Гэты СВК цяпер цудоўна сябе адчувае без усялякіх «спонсараў», спадзеючыся толькі на свае сілы. На тутэйшых, па большасці пясчаных, глебах (тут толькі каля 60 гектараў сулінкаў) займаюцца «традыцыйным» земляробствам даволі складана. Даводзіцца ісці на розныя «хітрыкі» — напрыклад, павялічваць плошчу пад азіміяй, якая, кажучы ў гаспадарцы, даюць больш устойлівы ўраджай. Таму з восені ўжо засеялі 874 гектары, увесну засталася апрацаваць каля 650 га.

Каб добра падрыхтавацца да сябу (яксна адрамантаваць тэхніку, закупіць мінеральныя ўгнаенні і інш.), «Уздзенскі» ўзяў банкаўскі крэдыт. Аформілі без усялякіх праблем, паколькі гаспадарка лічыцца плацежздольнай. Парк тэхнікі апошнім часам тут адчуваецца абнавілі, у асноўным за кошт айчынных вытворцаў. Закупілі нават такія машыны, якіх няма ў іншых гаспадарках — дапамагілі і суседзі. Аднак праблема застаецца даволі вострай, паколькі многім трактарам больш чым 20 гадоў. Выручае «Джон Дзір» (у СВК ёсць такі трактар з усімі неабходнымі аргументамі), у многім дзякуючы яму можна эканоміць энергасурсы. Летась гаспадарка выкарыстала 360 тон дызельнага паліва, а засеялі на 450 гектараў палы, чым у 2006-м.

— Робім стаўку на культуру, якая даюць стабільны ўраджай, — адзначае старшыня СВК «Уздзенскі» Раман Жук. — Напрыклад, пасевалі трышкарка, якая дагэтуль тут увогуле не займалася. Зразумела, вялікая ўвага надаецца кармавым палеткам — сенажаць і пашы займаюць больш чым чвэрць усіх сельскагаспадарчых. У мінулым годзе працягнулі перазапалужэнне, пасевалі 195 гектараў канюшыны. Вырошчваем таксама кармавыя буркакі, больш чым удвая павялічылі плошчы пад кукурузу.

Калі пазалетас у гаспадарцы было пасяена 240 гектараў «чырыцы паўёў», то сёлета, як плануецца, — 500. Прычым 20 га паспабуюць убраць на зерне, што таксама ніколі не практыкавалі. Завезлі на сенеце пайзы — культуру, якая здольная даваць па тры ўраджай зялёнай масы на працягу сезона. Усё скіравана на тое, каб атэнсіўна наарошваць аб'ёмы вытворчасці малака і мяса. Агульнае пагаляе — каля трох тысяч, з якіх больш чым 500 кароў. Летась рэалізавалі 490 тон ялавічыны, прычым практычна ўсё жывёла, якую здавалі на мясакамбінат, была вывезеная ў укормленасці (не менш, чым па 400 кілаграмаў). Каб дасягнуць такой вагі, неабходна дзесьці 20 месяцаў. Цяпер у гаспадарцы сярэднясутачнае прыбавленне ў вазе жывёлы складае амаль 600 грамаў, па выніках года, гэту трыркуню, будзе і больш. Усё гэта — эканоміка, даходы гаспадаркі. Затраты ўдзельна значна скарацілі (раней рэнтабельнасць вытворчасці ялавічыны была з вялікім «мінусам»), аднак выйшлі на прыбытак пакуль не ўдалося.

Аб'ём рэалізацыі малака ў мінулым годзе склаў 2,1 тысячы тон, у сярэднім ад адной каровы надаілі больш чым па 4 тыс. літраў. Сёлета мяркуюць атрымаць не менш чым 5 тыс. літраў, пачалі надзраць на — з «плюсам». Што цікава: узімку надоі на адной з фермаў такія

ж, як улетку. Амаль 90 працэнтаў малака рэалізуюць вышэйшым гатункам. Ададзена вытворчасць прыносіць добрыя грошы, зараз выручка ў СВК «Уздзенскі» — адна з самых вялікіх у раёне. За студзень за мясца атрымалі 100 мільёнаў рублёў, а за малако — 120 млн. Зразумела, усё гэта дазваляе павялічваць заробкі — летась узровень аплаты працы ўзрос на 7 працэнтаў. Як спраўдзіліся лічыць Раман Жук, для таго, каб утрымаць людзей у вёсцы, ім неабходна добра плаціць. Аднак, падкрэслівае старшыня, грошы трэба зарабіць — усё залежыць ад вытворчых паказчыкаў. Лепшыя даяркі атрымліваюць у месяц «чыстымі» па мільёну рублёў. Таму калі сям'я спраўная, то можна штомесца і па 2 мільёны зарабіць, а падчас жніўна і больш. Падчас рамонтна тэхнікі ў механізатараў здельная аплата працы. Тут ёсць і выбар: у «міжсезонне» ім можна часова ўладкавацца на ферму і падзарабіць, было б жадаць. Так што ў вёсцы сёння можна атрымліваць надзвычайна нават па гарадскім меркам грошы, гапоўнае — працаваць.

Цэнтральная сядзіба — вёска Зенькавічы — змяніла свой статус на аграгарадок. Давялі да ладу ўсё неабходнае сачыльнаму інфраструктуру і жытараў могуць вырашаць свае надзвычайныя праблемы на месцы. Дарэчы, нармальныя ўмовы і на вытворчасці — ёсць душавыя, месцы для адпачынку. Гаспадарка актыўна вырашае жылывае пытанне сваіх работнікаў: летась узялі 12 катэджаў, а сёлета, як мяркуюць, улазіны павіна справіць 21 сям'я. Атрымаць камфартабельны дом з усімі «гарадскімі» выгодамі за іхшыя грошы. Тым больш, што кожнаму з наваасяла на абудаванне гаспадарка выдзяляе па паўмільёна рублёў. Зразумела, жыллё людзі атрымліваюць па выніках выпрабавальнага года тэрміну. Каб рэалізаваць такую маштабную праграму будаўніцтва, плануецца ўзяць 2,7 мільярда рублёў крэдыту.

— Усе такія ўкладанні апраўданыя: на людзях нельга эканоміць, — лічыць Раман Жук. — Для многіх жыллё — гапоўнае падчас уладкавання на працу. Летась да нас пераехалі чатыры сям'і з Радашковічаў. Азін механізатар там працаваў у прыватніка і зарабляў па 2–2,5 мільёна рублёў у месяц і зрабіў выбар на карысць нашай гаспадаркі, паколькі тут рэальна атрымаць жыллё.

У СВК «Уздзенскі» зараз працуюць 240 чалавек, калектыву даволі малады і ініцыятыўны. Мабыць таму тут ахвотна падпоўняюць усе новыя, перспектыўныя справы. Усур'ёз занялі распам — плошчы пад яго павялічылі да 340 гектараў. Гэтай культуры выгадаць ялавіца, калі ўраджайнасць будзе нават 10 цэнтнераў з гектара. Летась у гаспадарцы сабралі ў сярэднім па 14 цг, атрымалі прыбытак і вырашылі рухацца далей. У сэнсе: далучацца да эксперымента па атрымання біяпаліва. Як расказаў Раман Жук, летась у раён прыехалі шведы і абмяркоўвалі праекты након перасоўных устаноў па перапрацоўцы распы. Надзвычай перспектыўная справа, паколькі, паводле папярэдніх разлікаў, кошт літра біяпаліва выходзіць па 600 рублёў за літр. Так што «гаручае» рэальна вырасіць на палетках, а ахдоць ад перапрацоўкі распы пойдучы на корм жывёле. Дарэчы, цяпер на тую ж мажучу гаспадарка выдаткоўвае вялікія сродкі.

Што мяне асабіста здзівіла падчас наведвання «Уздзенскага», — гаспадарка зацікаўлена займаецца садоўводствам. Пагадзілася: не надта часта сёння знойдзеш такія прыклады. Пад садом каля 100 гектараў, летась заклалі 6 га, а сёлета плануецца пасадзіць яшчэ 5. Садаводстваў — рэнтабельная справа, таксама, напэўна, які агады. У гаспадарцы пасадзілі 1,4 гектара маліны і 2,6 — чарнапалоднай ароніі. І гэта, як кажучы, — толькі пачатак.

Мікалай ЛІТВАЎ.
Уздзенскі раён.

ЧАТЫРОХНОГІ «МІЛІЦЫЯНЕР» — ПАГРОЗА ЗЛАДЗЕЯМ

Намясца аўчарка Норд навяла мільянераў на след злачынцаў, якіх нядуёна абкарылі магазін тавараў народнага попыту «Фея», што ў Астрыцы.

Як расказаў начальнік аддзялення дэпартаменту «Ахова» Анатоль Уладзіміравіч Замера, у ноч, калі зладзей «чурмавалі» магазін «Фея», на дзяржавстве расказ з супрацоўнікамі «Аховы» С. Зімінціч была нямецкая аўчарка па мянушцы Норд. Менавіта яна першая вылічыла кватэру, дзе знаходзіліся зладзей і скрадзеныя з магазіна рэчы, і прывяла туды аперацыйна-следчую групу. Дзякуючы гэтай злачынцы не паспелі рэалізаваць тавар і маёмасць гаспадары «Фея» імагінасна вывучылася да іх.

...Дарэчы, на службе ў раённа-аддзяленні «Ахова» знаходзіцца чатыры нямецкія аўчаркі. Іх пачынаюць трэнерваць у паўгадовым узросце. Дзве разы на год іх воззяць на павішыненне «кваліфікацыі» ў абласны кіналагічны цэнтр і штодзень трэнеруюць на спецыяльнай пляцоўцы ў Астрыцы. Так што не толькі мільянеры, але і іх чатырохногія сябры пастаянна знаходзяцца ў баявой гатоўнасці.

Аляксандр СЯНОЎЦ.

Открытое акционерное общество «Витебский приборостроительный завод»

сообщает: 27 марта 2008 года в 14.00 в клубе завода (г. Витебск, ул. Гагарина, 4) состоится очередное собрание акционеров.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2008 год.
2. Отчет наблюдательного совета о проделанной работе в 2007 году.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
5. Об утверждении распределения чистой прибыли и расходов на потребление, а также выплате дивидендов за 2007 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2008 год.
7. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
8. Утверждение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
9. Об обращении за реструктуризацией задолженности Общества по платежам в республиканский и местный бюджеты.
10. Об увеличении Уставного фонда и внесении изменений в Устав Общества.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 13.45. Для регистрации при себе иметь паспорт.

Наблюдательный совет.
УНН 300048171

ЗАГІНУЎ... ЗА ШТО? Здарэнні

У адным з карпусоў прафілакторыя «Надзея», што ў Жабінкаўскім раёне, здарылася трагедыя.

Расіянін з Санкт-Пецярбурга затрымаўся ў нумары адпачываючай. Калі пачнуў да той нечаканай прышоў муж, то 47-гадовы расіянін вырашыў пакачы пакой праз балкон, але не здолеў утрымацца і некалькі паверхў ляцеў у свабодным падзенні. Нышчасны загінуў на месцы. Шкада чалавека.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

СЛАВУТАСЦІ СЛАЙНАГА

Гэта старажытная драўляная царква прарока Іллі і 90-гадовая бабуля Аляксандра, якая вучыць дараваць і любіць

Назва Раздзельскага сельсавета, што на Мсціслаўшчыне, адходзіць каранямі ў гісторыю. Дзве сястры-паненкі пасварыліся і раздзялілі свае землі на дзве часткі. А пра тутэйшае Слаўнае раней казалі не «вёска», а «месца». У Слаўным месцы знаходзіцца вядомая на ўсю акругу царква прарока Іллі, помнік архітэктуры класіцызму і драўлянага дойдліства.

Цыньня ў Слаўным цісне на вушы. Вёска налічвае ўсяго шэсць падворкаў — тут няма і дзесятка жытараў. Гэта самая глыбінка Мсціслаўскага раёна — ад раённага цэнтра некалькі дзесяткаў кіламетраў. Ажывае Слаўнае толькі ў праваслаўныя святы, калі ў царкве збіраюцца вернікі з усёй акругі.

Вялікая драўляная царква, пафарбаваная ў сіні і зялёныя колеры, велічца ўзвышаецца над вёскай. Шыльда на ўваходзе паведамляе, што храм Святога прарока Божага Іллі заснаваны ў 1675 годзе. Тут ёсць пэўнае разыходжанне з афіцыйнымі крыніцамі, дзе храм у Слаўным узгадваецца як пабудова першай паловы XIX стагоддзя, якая ўзнікла на месцы старой царквы.

Мясцовыя жытараў не маюць сумненняў, што сёлета іх любімай царкве спаўняецца 333 (!) гады. Гісторыя ў народным перакладзе такая: пабудоваў храм нехта Лабуш, заможны чалавек. Царква гэтая стала спачатку ў інашэй дзеці, але народ туды не ішоў. І тады пані Іванская вырашыла перавезці царкву на сваю зямлю, у Слаўнае.

Праўда гэта альбо не зусім, але ў правай частцы храма прарока Іллі ёсць каменная пліта. Вяскоўцы сцяджаюць, што пад ёй пахаваў той самы Лабуш. І побач — вялікі абраз, які нібыта ўсталяваў у царкве яе заснавальнік.

На тым абразе — Святы Платон. Людзі лічыць, што Платонам, напэўна, і кікалі Лабуш. Абраз, дарэчы, металічны — відаць, таму захавалася праз гадзі, з прыгожай залатой фарбай. Бачна, што яго «драпалі» неаднойчы, але гэта неспраўдлівае золата — у адваротным выпадку наўрад ці абраз сёння ўтрымоўваў бы выскочы храм.

Царква ў Слаўным — вялікая, прасторная, прыгожая. Яна сапраўды высковая і нібыта хатняя — зусім не парадная і не ўрачыстая. Храм падаецца добра знаёмым і любімым месцам, дзе можна адпачыць душой.

Увесьце — блакітны купал, упрыгожаны жоўтымі зоркамі. Пад ім ідзе арнамент у старажытным стылі, цёмных колераў, з аніёмам і крыжамі.

МОЎНЫЯ ПРЫГОДЫ

Наша вёска знаходзіцца далёка не толькі ад сталіцы і абласнога цэнтра, але і ад раённага горада. Раней яе акружалі балоты. Ды і суседнія вёскі былі ізаліраваны ад свету. Таму кожная вёска мае свой асаблівы дыялект. У адной вымаўленне было працяглае, напэўна, у другой нязвыкла мякка вымаўляецца гук [р] і гэтак далей. Паміж нашай і суседняй вёскай у даўнія часы была брэбля, нешта нахштат дарогі, зробленай з усцяю, што пад руку трапілаўся, каб прайсці ці праехаць праз балота. Таму мова блізка да літаратурнай, створаная жытарамі разам. Хоць мне, як і кожнаму вяскоўцу, напэўна, здаецца, што імяна ў маёй вёсцы гавораць правільна. Цяпер, калі ў нашы вёскі прыйшлі радыё, тэлебачанне, два разы ў дзень ходзіць аўтобус, палова гаспадароў мае асабістыя аўтамабілі, мова людзей маладога і сярэдняга ўзросту зраўнялася.

А людзі сталага веку гавораць па-свойму. І таму часта прыежджыя іх не разумеюць. Аднойчы адзін гарадскі хлопчэц прыехаў палавіць рыбку, без дазволу ўзяў лодку дзеда Стаса. А трэба сказаць, што лодку ў нас называюць дубам. Можа, таму, што рабілі раней дубовай лодкі. Выйшаў дзед Стас з хаты, сабраўся паехаць праверыць траву за ракою. Бачыць: некай хлопчэц непадалёк плавае на яго лодцы. Дзед і пачаў крычаць: «Хлопча, дай дуба!» А той толькі адпавядаў: «Я ж яшчэ малады...»

А якія мянушкі ці імяны давалі і даюць у нашых вёсках! Як прылецца такая мянушка, ды і будучы зваць да канца жыцця. Але ж бывае і крыўдна. Некалькі хлопцаў, напрыклад, маюць імя Іван. Трэба ж некай ідэнтыфікацыя. Дык вось аднаго зваць чалавекам, другога — Ванюшка, трэцяга — Іванко, чацвёртага — Ян, пятага — Янко...

А дзед Івана з маленства звалі Іванька, Іва (з наіскам на першы склад), як тое дрэўца, што расце каля ракі і палоща сваё доўгае вецце ў вадзе. Дзед быў добрым чалавекам, хата яго стаяла на беразе ракі, там яго імя-мянушка яму вельмі падыходзіла.

Аднойчы сустрэліся каля магазіна дачка дзеда Іванькі і дзед па мянушцы Кашэль. Толькі не ад слова «кашыляць». Націск патрэбна ставіць на другі склад, кашэль — кошкы па-нашаму. А трэба сказаць, што ў той час каля магазіна раслі івы. І вось дзед Кашэль рашыў пасмяяцца з Ніны. Ён спытаў у яе: «А што гэта за дзераво расце?» Ніна вельмі знаходліва, разуменная жанчына, адказала: «Гэта тое дзераво, з якога кошыла плетучы». Я спадзяюся, што вы зразумелі без перакладу.

А былі і такія моўныя прыгоды. Аднаму навапсечанаму бацьку патэ-лефанавая жонка з радзінага аддзялення балычкіна. На другі дзень яе з дзіцем павіны былі выпісаць дадому. Вось яна і загадала мужу, што прывезьці яго. Пад канец размовы сказала: «Ды букета не забудзь!» На другі дзень радысны муж і бацька ўжо трымаў дзіця на руках, калі жонка спытала: «А дзе букет?» На гэта тут жа прагучаў адказ: «А вунь у машыне сядзіць». У жонкі і сумка з рук выпала. Замест букета кветка муж, не перапытаўшы жонку, прывёз чалавека па мянушцы Букет.

Галіна БАБАРЫКА,
настаўніца Мачульскай базавай школы Столінскага раёна.

сары. Адтуль родам Віталь Гуцікаў, які кіруе вытворчасцю металавырабаў у Магнітагорску. А Міхаіл Пляшкоў, які працуе ў Маскве, падарыў нам вялікія абразы ды іншыя прылады.

Царква такая моцная, што калі трэба было пры рамоне цвік увадзіць у сцяну — не маглі, цвік адскокваў. Драўніна добрая і пабудаваны храм сумленна.

Як удалося такому драўлянаму гмаху захаватца праз войны і рэ-

Абраз Святога Платона над каменнай плітай — напамін пра заснавальніка царквы Лабуша.

валуючы?

— Гасподзь сцеражэ, — упэўнена стараста Зінаіда Войтава. — Празрэліны айцец Навум сказаў, што наша царква будзе стаць да канца свету, да другога прыходжэ. Так што Гасподзь беражэ, людзі моладца.

Бабуля Аляксандра Паўлаўна Васілеўская — такая ж адметнасць сучаснага Слаўнага, як і старажытны храм. Царква Прарока Іллі — чацвёртая ў жыцці жанчыны і ўжо апошняя. Бабулі цяпер 90 гадоў, а можа і болей — яе маці не памятае год нараджэння. Магчыма, 1916-ты ці 1918-ты? Сям'я яна набожная і дзядзючына з маленства хадзіла ў царкву. Першую з іх зачыталі і перанеслі, там зрабілі школу, але та школа згарэла.

Дзяржава такая была, што царквы зачынялі — узгадвае цяпер бабуля Аляксандра. — Навошта? Фермы стаяць, няхай бы і царквы стаялі, навошта разбураць бяздумна?..

Васілеўскія былі такія бедныя, што дзядзючка здолела схадзіць у чацвёрты клас школы толькі некалькі месяцаў. У яе скралі ўсю адежду, і хадзіць вучыцца проста не было ў чым. Татка і засталася Аляксандра «невучоная».

А потым, расказваючы, дырэктар школы, вядомы на ўсю акругу інтэлігент, шмат гадоў пасля пры стэрэчы з жанчынай зняў капя-

Храм Святога прарока Божага Іллі ў Слаўным.

люш і паклон аддаў — за яе веру і любіць. «Ён табе дрэзна зрабіў, а ты за яго маліся», — такія жыццёвыя павелі Аляксандра Паўлаўны.

Аднойчы, калі пазачынялі ўжо ўсе царквы, жанчына прыехала ў Слаўнае — прывезла лес па нараду.

— І як зірнула ўверх — а тамка крыжы! Які чуд, якая добрасць! — узгадвае бабуля Аляксандра. — Усюды крыжы далюў і крамы будуць, а тут Бог жыве! І людзі добрыя, ідуць і кланяюцца. Я каня прывязала, увайшла паглядзець. Ведалі і жыта, але і абразы тут. Я падумала: сапраўды Бог тут, не скавалі яго і не забілі. Гасподзь да прору тым, хто разбураў і зачыняў. Я прыйшла сюды — і любіла, і няхай усё любяць так, як я люблю...

Цікава, што ў Слаўным у 1930 годзе былі арганізаваныя калгас «Бязбожнік». Аднак, відаць, нават такая гучная і сімвалічная назва не прымуслі сялян рашыцца на скідаванне крыжоў. Таму і бабуля цяпер кажа, што царква ў Слаўным — дурхоўная.

Маці заўсёды вучыла Аляксандра, каб «свой загнет (дом) быў да царквы бліжэй». Так яна і пасялілася ў Слаўным пасля вайны. Людзі ў акрузе распаўвае прызначэнне — ахоўваць царкву. Але на самарэч такі наказ даў ёй святая Вася — была тут такая жанчына, якая ў ізімку хадзіла басанож. «Не ўпусці!» — казала Вася. І яна з усіх сілаў імкнулася...

Аляксандра Паўлаўна памятае святара, які служыў у царкве пра-

Простыя рэчы

Нездарма ж сечкай называлі і дробна нарэзаную на сцячарных салому, якая ішла на корм жывёле. Сечкай называюць яшчэ і тое, што яшчэ не снег, але ўжо падобнае на яго, сыпле з неба. Перад снегам жа яшчэ часта сыпле з неба крупа, падобная на шарападобныя зярняты. Яна бывае калінай,

КРУПЫ

Эк, якая смачная! Наша каша ячынёй! Прычытаем, як прыгожа ў Максіма Танка:

Млын меле, млын меле
Ячмень гэты зорны,
Аж хадарам ходзіць
Грымуць жорны.

А вось і дробенкія, жаўтава-

тыя прасяныя крупы. Відаць, трэба патлумачыць, што па-руску гэта паша. Крупы шлхетныя, якія помніцца з дзяцінства, уживаліся яны не вельмі часта. Такай кашай кармілі найперш дзяцей, хворых. Гатавалі кашу абяважкова на малаці.

У чарговым мяшчэчку — грэчка. У Пімена Панчанкі:

Па поас тут вырасце грэчка
І мёдам запахнуць палі.

Грэцкія крупы былі распаўсюджаны ў нашых мясцінах здаўна. Мой дзядуля яшчэ сам высяваў гэту культуру. Сёння ў Пастаскім раёне такія палёў няма. Усё-такі ёй даспадобы больш паўднёвыя раёны. Добра, умела прыгатаваная грэцкая каша можа задаволяць самы перабольныя стэр. Успомніў, у сваім мемуарах маршал Жукаў расказвае пра адзін абед на дачы ў Сталіна. Падавалі цудоўна прыгатаваную грэцкую кашу і шмат адварнога мяса. Праўда, члены Палітбюро налягалі і на каньк. А яшчэ ёсць устойлівы выраз, калі, заканчваючы спрэчку, нехта гаворыць: «Добра, няхай будзе грэчка, абы не супярэчка». Каранёў гэтага выразу не ведаю. Ёсць адна жартэўлівая народная песня, у якой распавядаецца, як дзед паўсю грэчку, а баба кажа — «мак, мак». Магчыма, ёсць і іншыя крыніцы гэтага выказвання. Але гэта прыказка добра і яскрава характарызуе рысу нашага нацыянальнага характару: нават у спрэчцы раздымаем мірна, слова «памяркаю» нават не хочацца ўжываць, усю досыць дэвальваваныя палітыкамі.

Торбачка з драбленымі, ледзь не на мукі, крупамі. Сечка. Робяць не з аўса, ці з ячывага зерня. З дзяцінства памятаю кашу з яе. А потым з сечкі рыхтавалі ежу для курэй. І сёння яна мала ўжываецца ў ежу. Менавіта жывёле, курам.

Чалавеку Бог даў жыццё такое: святло, розум, вочы... Рабі і дзіды да Бога. А атрымліваецца, што людзей кормяць і поцяць, а да Бога не пускаяць. Даліся ўжо бязбожна. А што рабіць? Гэта проста: зрабіць, каб працавалі, каб самі сябе пракармілі.

Але ёсць сёння і праблема, якая датычыцца царквы. Вялікі боль Васілеўскай і яе сябровак па веры — адсутнасць пастаяннага святара. Жанчыны скрадзіцца, што «людзі паміраюць, а адпываць іх няма каму». «Каб свет існаваў, а не гаснуў», — напамілай Бог прасіць бабуля Аляксандра праваслаўны іерархаў даслаць у Слаўнае новага святара.

А сама яна працягвае пільна сачыць за сваёй любімай царквой. Іншым разам, прызначацца, паглядзіць на неба і, каб паказаць Богу і людзям, што царква адкрытая, ідзе вакол яе «нататаць». І ходзіць гэта старая жанчына — у чорнай хустцы, шэрым плашчы і бурках з кашаломі — і не ведае стомы...

А калі ёсць настрой, ідзе спяваць на кіраосе люты бль у званы. Аляксандра Паўлаўна спрытна караескава праз тры крутыя лесвічныя пралёты ў цэпры на званіцку. Тут на сценах шмат надпісаў — ад 1889 года да 2005-га: іх пакалілі будаўнікі, якія рамантавалі ды фарбавалі драўляныя храмы.

— Званы ў нас таксама з гісторыі, — паведаваў паміж прасіўшай старая. — Іх скралі. А потым да нас прыехал чалавек: ён сваю маці забраў з вёскі, а яна прапсіла ў царкву і перадаць прыватанне, хто жыць застаўся. Я яму паплакалася, што адна тут засталася — святара няма, а званы скралі. Мужчына паглядзеў на мае слёзы і паабяцаў, што званы прывязе — ня хай, скажаў, людзі моладца. Так і здарылася — цяпер нашы званы са спецыяльнымі адзнакамі, каб мільяныя людзі ў якім выпадку знайсці зладзейку. І я маюся, каб таго чалавека Бог захавалі.

У Раздзельскім сельсавеце людзі ўпэўненыя, што менавіта вялікая вера і жыццё паводле Божых законаў захоўвае саму бабулю, дае ёй сілы і здароўе.

— Вы любіце, не кідайце духа святэго, каб ён не быў зачынены, — раіць Аляксандра Паўлаўна ўсім. — Прабудзіліся — крыжам узборі

— Працоўны дзень у нас з сямі раніцы да дваццаці двюх гадзін, — сурова сказаў начальнік асобага аддзела 40-й арміі генерал-маёр Міхал Аўсеенка чарговаму ваму начальніку асобага аддзела 103-й гвардзейскай павятра-дасантнай дывізіі. — Але, улічваючы, што вы толькі што прыляцелі з Саюза, для вас ён будзе пачынацца на гадзінну раней, а заканчвацца, натуральна, на гадзінну пазней. На прыем спраў даю тры дні, і яшчэ тры — на ўваходжанне ў абстаноўку. Праз тыдзень патрабаванні будуць такія, як быццам адпрацавалі тут некалькі гадоў.

Аўсеенка ніколі і ні з кім асабліва не цырымоніўся: круты, патрабавальны, добры прафесіянал. Але гэтым палкоўнікам Кашубу нельга было напалохаць.

...Дзень для Кашубы цягнуўся пакутліва доўга. Документы вывучаліся вельмі цяжка. Галава налілася цяжкім свінцом, думкі блыталіся. Далі аб сабе знаць папярэднія тры сутак без сну, праведзеныя ў Ташкенце, дзе праходзіў завяршальны этап падрыхтоўкі перад вылетам у Кабул. Днём знаёміўся з дакументамі і абстаноўкай, праходзіў апошнія інструктажы. Па нача знемагў ад нязвычайнай духоты, бо за акном было + 45 °С.

У 16 гадоў Віктар яго меў два парашутныя скачкі з самалёта Ан-2. У сталыя гады, калі быў супрацоўнікам ваеннай контрразведкі, адлужыў чатыры гады ў павятра-дасантнай дывізіі. Гэта былі самыя яскравыя дні яго дзяцінства жывіць! І зноў, да вылікаў радасці Кашубы, у яго была магчымасць акумуляваць у гэтую атмасферу.

...103-я гвардзейская дывізія кантралявала тэрыторыю Кабула і яго наваколле. Не раз дэсантнікам даводзілася выступаць у ролі «хуткай дапамогі». Заціснучы духі пятох у гарах — камандуючы кідае падраздзяленне дывізіі на вырчку. Разаб'юць калону тэхнікі — дэсантнікі ляццяць на дапамогу.

Менавіта таму на адным з першых скодаў Кашуба завяў:

— Я цудоўна разумею, што на гэты час вы валодаеце сітуацыяй лепш за мяне. Але ёсць адно права, якое абмеркаванае не падлягае. Калі падраздзяленне ідзе на баявыя, то з ім абавязкова выходзіць наш работнік. На месцах нічога адседзяцца не будзе. Планы правядзення мерапрыемстваў перад кожным выходам даваць мне асабіста.

— Вось вы тут пра баявыя аперацыі гаворыце, а самі нават уключэння пра гэта не маеце, — прагучала чыясць мякка завува.

— Заўтра якраз і даведваюся. Дывізія выходзіць на аперацыю, і я пайду разам з усімі, — адказаў Кашуба.

У той першы выхад перад дэсантнікам стала звычайна задача — забяспечыць праход калон праз «зьялёнку» ў правіцкі Лагар. На гэтым астраўку сакавітай зямліны «зьялёнку» паласкалі і днём, і ноччу. Ад усплываў становілася светла, як днём. Днём жа Кашуба знаёміўся з людзьмі, размяшчэннем бліжэйшых застаў.

Пасля вяртання на базу Кашуба ўважліва знаёміўся са справамі, і, на сваё здзіўленне, выявіў

поўную адсутнасць у аддзеле работні на бліжэйшых акружэннях. Як следства — прабелы ў атрыманні спецазначэнняў, аб'ектыўнай інфармацыі аб планах душману. Прыезд новага «акружэнца» быў вельмі дарэчы. Махмуд Дададжанаў, супрацоўнік таджыкскага КДБ, падыходзіў як нельга лепш: свабодна валодаў мясцовымі мовамі, цудоўна арыентаваўся ў традыцыях, звычайна і нараваў афганцаў.

Праехаў па афганскіх асобых аддзелах, пазнаёміўся з супрацоўнікамі ХАДА. Наладзіў сустрэчы з імі сваіх аперацыйных работнікаў і Дададжанава. Наладзіў узаемадзеянне сваіх супрацоўнікаў з аддзеламі афганскіх падраздзяленняў.

Работа пайшла. Пачала паступаць інфармацыя аб цікавасці да савецкіх войскаў, іх планаў і нэа-срэдна да ваеннаслужачых. Урэшце з'явілася свае пастаянныя крыніцы інфармацыі сярод мясцовых жыхароў.

На кантакце з савецкімі контрразведчыкамі ішлі людзі, якія займалі пэўную пасадку ў вышэйшых дзяржаўных структурах Афганістана, у тым ліку і ў Міністэрстве абароны. Меліся крыніцы і сярод членаў дзяржаўнага апарату.

Неяк афганскія войскі праводзілі ў Паўднёвым Панджшэры аперацыі супраць бандфарміраванняў. 103-я дывізія ажыццяўляла агульную падтрымку — паласкала зьялёнку ў раёне Чарыканскай даліны.

На баявых выходах аперацыйныя работнікі пастаянна выходзілі разам з асабістымі саствам: жылі, спалі і ваявалі. І выкладка ў іх была такія ж, як у звычайных салдатах. Нясуць байцы за плячымі кілаграмаў п'яндзешат — значыць, і ў «опера» не менш.

У час бою Кашуба асабіста вырасціў правяршы, што чуюць на перадавой лініі. Вывіўшы шэраг недахопаў у рабоце сваіх падначаленых, не помнячы сябе, палкоўнік вяртаўся на камандны пункт. Тым часам сітуацыя карэнным чынам змянілася: чарговая хваля афганскага войска пайшла ў адкат да нашых пазіцый, а «дужі», узрадаваныя гэтым адступленнем, сталі шчодро паліваць аг-

нём... Бесперапынная кулямётная і аўтаматная каннада загнала ўсіх за браню. Адзін Кашуба ішоў далей.

— Таварыш палкоўнік, ляжыць!

Крык вярнуў яго ў рэальнасць. Ён замір на месцы, і ў гэты самы імгненны момант куля паднялі фантачныя жоўтага пылу прама каля яго ног.

Паралельна з баявымі дзеяннямі савецкія ваеннаслужачыя ў Афганістане займаліся і зусім мірнымі

справамі: будавалі дарогі, добраўпарадкавалі населеныя пункты і г.д. Аднойчы калона грузавікоў выехала з Кабула ў раён вадасховішча Карча за пяском для будаўнічых патрб. Не зразумела, як атрымаўся, але з трыццаці двух чалавек быў узброены толькі адзін прапаршчык. Збіўшыся са шляху, яны сталі ўдакладняць дарогу ў мясцовага докханіна. Той прывётаваў усмішкай, стаў раўняць расчэпленыя патрэбны кірунак як мага больш падрабязна. Як толькі калона схаваўся ў клубы дарожнага пылу, ён па рацыі паведаваў адной з банды, якія былі ў гэтым раёне, аб савецкіх «уралах». Усмішкаў добраўладчыц быў душманскім навочныкам... Хлопцы загінулі.

103-я гвардзейская дывізія ў той жа дзень была паднята па трывогу. Цэлыя суткі дэсантнікі насіліся па гарах і лясах у пошукх зніклых ваеннаслужачых. На пяты дзень ім удалося знайсці тых, каго яны шукалі... Докладней, тое, што ад іх засталася.

Праз некаторы час нашы разведчыкі атрымалі інфармацыю аб тым, што пасля таго як хлопцы захапілі, душмані некалькі дзён вадзілі іх звязанымі па кілаках, і мірныя жыхары са страшэннай врасцею калолі нажамі безабаронных, звар'яцелых ад страху хлопцаў. Потым натоўп закідаў паўжывыя каліямі. А калі каманенны дождж заваў іх з ног, за справу ўзяліся ўзброеныя ніджалі душмані.

Неяк падчас правядзення чарговай аперацыі дэсантнікі захапілі адно палоннага. Пасадзілі ў яму. Білі яго салдатамі па чаронам, цяка, каб начальства не бачыла. Кашуба

забраў яго да сябе ў кунг, даў памыцца, накарміў, напай. Дух яму ўсё і выклаў, што ведаў: з якой банды, яе колькасць склад, узбраенне, задачы. Усё гэта запісалі ў дакументы. Палоннага ж пасадзілі ў БТР і адвезлі ў адзін з аддзелаў ХАДА.

Псеўданім «Патрыёт» малады прыгожы афіцэр Генеральнага штаба Афганістана атрымаў за свае перакананні. Ён шчыра верыў, што Савецкі Саюз з'яўляецца той адзінай сілай, якая здольна дапамагчы афганскаму народу пабудоваць новае шчаслівае жыццё. Камуністычным ідэям «Патрыёт» прасяяў падчас вучобы ў Савецкім Саюзе і сувязь з савецкімі контрразведчыкамі ўспрымаў выключна як добрую справу. Па роду службы ён шмат ездзіў

начальніка асобага аддзела арміі. Той сказаў: «Кіраўніцтва Глаўка зьвертаецца да вас з просьбай прадаўжыць вашу знаходжанне ў Афганістане на некаторы час. Не сёння-заўтра паначнеца вывад войскаў. Новы чалавек не паспее вывучыць сітуацыю, а вы яе ведаеце як ніхто».

Галоўнай задачай ваеннай контрразведкі на завяршальным этапе вайны было забеспячэнне беспякі вываду асабістага саставу і тэхнікі.

Часці і падраздзяленні пакідалі афганскую зямлю калонамі. Літаральна напярэдні вываду апошніх з іх ад «Патрыёта» паступіла інфармацыя, што ў раёне Чарыканскай даліны ідзе канцэнтрацыя бандфарміравання, якія збіраюцца напасці на дэсантнікаў.

Каб збіць душману ў толку, вырашылі выйсці на дзве гадзіны раней.

Сказаць, што дарога дамоў была цяжкай, — значыць, не сказаць нічога. Здавалася, сама прырода паўстаала супраць сыходу савецкіх войскаў з гэтай шматпакатнай зямлі. Влікі снег, парывісты штормавы вецер не прадказвалі нічога добрага там, хто адважыўся пераадолець Саланг, які стаў для «шурвалі» апошнім афганскім выпрабаваннем.

Новыя БТР-80 з цяжкасцю ўзбіраўся ўверх. На брані, звесціўшы ногі ў камандзірскі люк, сядзеў палкоўнік Кашуба. Скрозь патрэсканні радыёэфіры да яго перыядычна далаўляла інфармацыя аб сітуацыі ў калоне, на Салангу.

За апошнія восем гадзін калона змгла падняцца толькі на трэцюю галерэю. Раптам пачуўся характэрны шум лавіны, якая сыходзіла. Палкоўнік, падняўшы галаву, убачыў, што стыхія нясецца прама на іх. Удар стыхіі прыйшоўся на «Урал», які ішоў адрозу за «Ірамі», якія ішоў адрозу за «Ірамі». Быццам запалкавы пачак, шматтонная машына ў лічаня хвіліны была сінхронна на першую галерэю. Мокры снег упра-

ваўся цэлы загінуўшы ў кабіне ваеннаслужачых... Афганская вайна дагнала хлопцаў, якія павярнулі ў сваё выратаванне.

Палкоўнік Кашуба ў сваёй калоне пакідаў Афган апошнім. Рэзкі вецер балоча біў яго па твары. Спакойным цвёрдым крокам ён перасякаў пагарнічны мост. Ён пакаў краіну, у якой пражыў апошнія трыццаць дзён месяцаў.

Той, хто не прайшоў праз гэту вайну, хто не жыў удалечыні ад сям'і, не страчаву баявых сяброў, не глядзеў у маўклівым бясіслі на загарлыя бачкі савецкага верталёта, не бачыў адразаўна кавалкі чалавечай плочы, наўрад ці зможа зразумець, што яму давядзецца спрабаваць даведзца пра лёс чалавека, якога вельмі падрабязна ўсе намаганні былі дарэчнымі... «Патрыёт» знік...

Летам 1988-га Віктар Аляксандравіч чакаў замены. Падшоў да

Погляд

Незалежнасць з чужых рук

У мінулыя выхадныя і апошнія дні гадоўня і трывожныя палітычныя навіны прыходзілі з Сербіі — гэтай шматпакатнай балканскай краіны. Больш за тры тыткі замежных карэспандэнтаў сабраліся ў прышчыне — цэнтры сербскай правіны Косава, каб стаць сведкам, безумоўна, адной з самых вялікіх геапалітычных сенсацый за ўсю пэрыядычную гісторыю Еўропы — аб'яўленні ў аднабоковым парадку незалежнасці Косава ад Сербіі.

Рэпартажамі аб святочнай атмасферы ў прышчыне былі залучаныя выпускі навін усё больш-менш значных тэлеканалаў Еўропы. Каментарыі былі розныя. Мне, напрыклад, спадабалася з'явіцца аб тым, што па тым сцягах, што вышываюць албанцы ў прышчыне, добра бачна, з чых рух яны атрымалі незалежнасць. І ў пацярджэньне гэтых слоў камера паказвае сцягі ЗША, НАТА, Еўрасаюза на сценах дзяржаўных устаноў, жывых дамоў. Асабліва кідаецца ў вочы велізарная колькасць амерыканскіх сцягоў — уражанне, што Косава рытуецца стаць чарговым штатам ЗША. Таксама паўсюдна намалеваныя выявы сцягоў Германіі, Францыі, Вялікабрытаніі, Італіі, Турцыі, улады якіх не бачаць нічога дрэннага ў авантуры косяцкіх албанцаў.

У самой Сербіі, зразумела, актыўна прырэчылі, пратэставалі і, відаць, наўна верылі ў тое, што косяцкую праблему можна было вырашыць шляхам перамоўнага працэсу пад эгідай ААН. Аднак амаль дзесяцігодняя перамова аб статусе гэтай сербскай правіны завяршылася поўнай няўдачай для Белграда. Ніякоў былі аніякія перамоўчыкі з боку Сербіі? Дарэчы, аб куні гэтых перамоў крыву пад прэзідэнт Сэржы Уладзімір Пуцін на сваёй нядаўняй штогадовай прэс-канферэнцыі. У прыватнасці, расказаў, як заходнія дарэды падказвалі албанцам не супаўняць сербам ні ў чым, маўляў, незалежнасць Косава — справа часу. Так усё і здарылася, як было задумана ў Вашынгтоне. Вось гэта, між іншым, і называецца палітыкай двойных стандартаў, калі на публіцы дэмакратычна балбатыя для агульнага карыстання пра неабходнасць умець дамаўляцца, улічваць інтарэсы супрацьле-

«НОВАЯ ХВАЛЯ» — РОКАВАЯ?

не засмучаны, нават наадварот. Без спадку фартуны засталіся Іван Буслэй і NILS, а вось спявачкам Тані Фарзай і Ганеш удалося літаральна ўкочыць у апошні вагон цягніка, які адыходзіць. Незаўяўлена ў конкурснай праграме выканаўчы нечакана для ўсё выступілі з дэюма конкурсных песнямі напрыканцы вечара з сабістага дазволу журы і аказаліся ў ліку пратэндэнтаў на ўдзел у паўфінале. Тое ведае, можа, шчаслівы цягнік давязе іх і да фіналу конкурсу...

Паслухаць прэтэндэнтаў на ўдзел у паўфінальным адрборы для «Новай хвалі» можна 19 лютага ў мінскім Палацы спорту. Патэнцыйна ўдзельнікі юрмальскага конкурсу маладыя выканаўцаў «Зорка...» — Аўт... Нам давялося сустрапаць яшчэ раз па просьбе журы, значыць, літаральна імпрывізаваць. Тым не менш, мы засталіся задаволенымі сваім выступленнем.

Патру Елімаву давялося выступаць на наступны дзень пасля ўласнага дня нараджэння, нядзіяна, што ён быў самым спакойным і расслабленым удзельнікам конкурсу. «Мы пайшлі паўдзельнічаць у конкурсе, там то нудна стала. Вось ужо да паўфінала я стаўлю больш сур'ёзна», — кажа Пётр. Такой нечакана вялікай колькасцю прэтэндэнтаў ад Беларусі на ўдзел у паўфінале — 15 выканаўцаў — спявак нікоўкі

не засмучаны, нават наадварот. Без спадку фартуны засталіся Іван Буслэй і NILS, а вось спявачкам Тані Фарзай і Ганеш удалося літаральна ўкочыць у апошні вагон цягніка, які адыходзіць. Незаўяўлена ў конкурснай праграме выканаўчы нечакана для ўсё выступілі з дэюма конкурсных песнямі напрыканцы вечара з сабістага дазволу журы і аказаліся ў ліку пратэндэнтаў на ўдзел у паўфінале. Тое ведае, можа, шчаслівы цягнік давязе іх і да фіналу конкурсу...

Паслухаць прэтэндэнтаў на ўдзел у паўфінальным адрборы для «Новай хвалі» можна 19 лютага ў мінскім Палацы спорту. Патэнцыйна ўдзельнікі юрмальскага конкурсу маладыя выканаўцаў «Зорка...» — Аўт... Нам давялося сустрапаць яшчэ раз па просьбе журы, значыць, літаральна імпрывізаваць. Тым не менш, мы засталіся задаволенымі сваім выступленнем.

Патру Елімаву давялося выступаць на наступны дзень пасля ўласнага дня нараджэння, нядзіяна, што ён быў самым спакойным і расслабленым удзельнікам конкурсу. «Мы пайшлі паўдзельнічаць у конкурсе, там то нудна стала. Вось ужо да паўфінала я стаўлю больш сур'ёзна», — кажа Пётр. Такой нечакана вялікай колькасцю прэтэндэнтаў ад Беларусі на ўдзел у паўфінале — 15 выканаўцаў — спявак нікоўкі

Пасля кароткага святкавання прамежкавай перамогі конкурсанты з новымі сіламі возьмуцца за працу, ім яшчэ трэба рытувацца да другой прыступкі — паўфіналу ў Маскве, і не факт, што да яго дойдзе ўсе 15 вышэйшых. Ну а сямых паспяхоўных чакае ў фінале прыязна юрмальская публіка. І яшчэ прадставіць там Беларусь, яшчэ будзе бачна. Шоў працягваецца.

Ала МАЧАЛАВА.

Перша «золата» Антона Кушніра

У японскім інвацыяна прайшоў сёмы этап Кубка свету па фрыстайле ў акрабачыцц. «Золата» этапа Кубка свету ўпершыню ў кар'еры выйграў 23-гадовы беларускі лыжы акрабат Антон Кушніра. Яго перамога сума складала 249,31 бала. Ён апыраўдзіў канадска Сціва Омілья, які безагаворачна лідзіраваў пасля кваліфікацыі.

У фінале кандэжце вырашыў не рызыкаваць, значна спрасціўшы скачок. А вось Беларусь, які займаў пачатна кваліфікацыя трыццаці балаў, наадварот сваё прызакананне ускладніў. І не прагадаў, атрымаўшы найвышэйшую ўзнагароду. Гэта чацвёртая ўзнагарода Антона Кушніра ў сёлетнім сезоне. Да гэтага ён тройчы становіўся сярэбраным прызёрам этапаў Кубка свету. Антон Кушнір займае другое месца ў агульным заліку пасля сямі этапаў, на трэцім радку — беларус Дамітрый Дашчынскі.

У спабродніцтвах жанчын другую ўзнагароду на этапах Кубка свету заваявала беларуска Ала Цупер, якая з 203,73 бала выйграла «серабро». У агульным заліку Цупер на чацвёртым месцы.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

ОАО «Красный Октябрь» извещает акционеров о проведении 27 марта 2008 года в 12.00 очередного общего собрания по адресу: г. Витебск, проспект ген. Людикова, 10.

- ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Об итогах деятельности Общества за 2007 год и об основных направлениях деятельности Общества в 2008 году.
  2. Утверждение отчета Ревизионной комиссии.
  3. Утверждение годового баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2007 год и о дивидендах за 2007 год.
  4. О направлении использования чистой прибыли в 2008 году.
  5. О благотворительной помощи.
  6. Утверждение условий вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
  7. Избрание членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
- С материалами по вопросам повестки дня акционеры могут ознакомиться в читальном зале библиотеки с 20 марта 2008 года в рабочие дни с 11.00 до 17.00.
- Регистрация участников собрания будет производиться с 10.00 до 11.45 на основании документа, удостоверяющего личность (представитель акционера должен иметь доверенность).
- Дата составления списка акционеров для регистрации участников собрания — 1 марта 2008 года.
- Справки по тел.: 8 0212 24 77 19. УНН 300003144

Уважаемые акционеры ОАО «Электроремонтный завод» 20 марта 2008 года

состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Электроремонтный завод», расположенное по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 19. Собрание пройдет по адресу: г. Минск, промузел Колядичи, ул. Бабушкина, 19, третий этаж, зал заседаний.

- ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:
1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году и основных направлениях деятельности Общества на 2008 год.
  2. О работе Наблюдательного совета в 2007 году.
  3. Утверждение акта проверки Ревизионной комиссии финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год; о результатах аудиторской проверки.
  4. Утверждение годового отчета и баланса Общества.
  5. Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия за 2007 год. О выплате дивидендов за 2007 год.
  6. Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2008 год. Периодичность выплаты дивидендов за 2008 год.
  7. Избрание членом Наблюдательного совета.
  8. Избрание членом Ревизионной комиссии.
  9. О вознаграждении членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
- С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 19 (отдел кадров) с 13.03.2008 г. по 19.03.2008 г. (время работы с 12.00 до 15.00) и в день проведения собрания.
- Регистрация участников собрания с 12.00 до 12.45 по месту проведения собрания.
- Начало работы собрания — 20 марта 2008 года, в 13.00.
- Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра акционеров на 20 февраля 2008 года.
- Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность! УНН 100008169

«З выраю назвычайнага дадому...»

Сёння — сто гадоў з дня нараджэння беларускага паэта, бытавога «звязодзіцэ» Станіслава Пятровіча Шушкевіча, які нарадзіўся на Дзяржыншчыне. Працаваў у Дзяржаўнай бібліятэцы Беларусі, газет «Літаратура і мастацтва», «Калгаснік Беларусі», «Звязда», «Мінская праўда». У 1936-м быў арыштаваны і асуджаны на 8 гадоў пазбаўлення волі, у 49-м — разрэзсаны паўторна. Рэабілітаваны ў 1975-м. Аўтар зборнікаў паэзіі, кніг успамінаў, твораў для дзяцей. Заслужаны работнік культуры Беларусі (1983). Памёр у 1991 годзе.

Я не жораў, ды і я ляцеў
З выраю назвычайнага дадому.
Мабыць, толькі круільні сраце
Хвалівае гэтакае вядома.

Як раней, пераступіў парог
Даўнага таварыша і друга.
Да гэта я не зайсці не мог,
— Хіба ж п'яніца я, валацуга.

І ўвайшлі са мною пах смалы,
Падых кедрў і таежных елак.
За дарожны час, хоць не малы,
Пах выветрыцца не паспелі.

Але тут ва ўсім іншых пах,
Колер пераважа бірузовы,
Сцены і падлога ў дываных...
Сцепаюся я ў сваіх кірзовых.

— Прабач, калі патурбаваў.
На дварэ слата, а я з дарогі...
Хоць бы ён па імені назваў,
Хоць бы ў вочы глянуў —
не на ногі.

Сэрца, гэта ты сядзі вло,
З дня на дзень
... чакуючы сустрэчы.
Чуеш, як п'якуча абдало
Скразнячком
паўночнай халадзцы!

Бачыў я не раз ледавікі,
Халад і мороз даўно вядомы.
Вытру ногі аб палявікі,
Выйшаўшы з твайго,
мой дружа, дому.

1958 г.

Адной левай не атрымавіся

Беларускі 11-гадовы баксёр Сяргей Ялявіч, які прайграў 34-гадоваму расійніку Мікалаю Валугеву, быў вымушаны баксіраваць толькі левай рукой з-за разрыву звязак правага пляча. Сяргей атрымаў сур'ёзнае пашкоджанне ў трэніровачным б'і прыкладна за два тыдні да сустрэчы з Валугевым. Аднак адмяняць паядынак палітычна незалежнымі і схваў траўму ад саперніка і журналістаў.

Але падчас бою быў настолькі моцным, што нават пасля іх «экспы абязбавальных» прапарату руку немагчыма было проста падняць, а не тое, каб напасці ў ядзі. Таму вырашана было праваю руку выкарыстоўваць толькі ў асабі абароны.

У гэтай сітуацыі ўжо тое, што беларус здолее выстаяць да канца 12-раўндавага паядынку, выклікае параг. Суддзі па ачках аддалі перавагу Рускуму Велікану (рост 213 см, вага 146 кг) — 120:108, 120:108, 120:107. Мікалаю Валугеву, які значна пераўзыходзіць Сяргея Ялявіча (рост 193 см, вага 113,5 кг) па габарытах, валодаў відэаочным перавагам на працягу ўсё паядынку. Пасля завяршэння паядынку Ялявіч адрозу жа накіраваўся на абследаванне ў бальніцу, дзе знаходзіўся да 4 гадзін раніцы. Да канца наступнага тыдня Ялявіч наведвае Беларусь. Ён плануе спачатку пабыць у родным Віцебску, потым прыехаць у Мінск. Пакуль Сяргей пройдзе ў Германіі паглыбленае абследаванне, аперацыю, хутчэй за ўсё, яму зробіць у ЗША.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

Нас чакае перыяд моцных магнітных бур

Сёлета пачынаецца новы сонечны цыкл. Спакойнае жыццё нашай планеты завяршаецца. Наперадзе — магнітны буры. З кожным годам іх будзе ўсё больш. Пік актыўнасці нашага свеціла або, як кажуць навукоўцы, сонечны максімум, чакаецца ў 2011—2012 гадах. «Мы ўжо убачылі, што новы цыкл пачаўся. Гэта завецца «сонечным плямам новага цыкла». Яны будуць узнікаць не палізу сонечнага экватара, а наштам вышэй, да полюсаў», — расказвае Сяргей Гайдаш, адзін з кіраўнікоў інстытута сонечна-зямной фізікі Расійскай акадэміі навук.

Жыццё Сонца складаецца з 11-гадовых цыклаў. На ліку актыўнасці ам

«Дзімку, майго адкласніка, заблі... Яго доўга шукала міліцыя за тое, што краў мабільнікі, але спазнілася... Мулю таксама яны шукалі, і знайшлі — зараз там, сядзіць. Дзяніска ўжо сядзе за крадзеж. Аднак ён не вінаваты! Яго падставілі. Ён пасля заканчэння школы быў вымушаны вярнуцца жыць дамоў. Там яго брат і айчы, не аднойчы судзіліся, яго падставілі. А памятаеш Андрэя? Яго ніхто не любіў яшчэ з дзіцячага дома, гаварылі «хлпчук без тармазоў, не выйдзе з яго нічога добрага!» Але не! Восем месяцаў ужо не п'е... Яму, як і мне з братамі, далі адну кватэру на ўсіх. Яшчэ там жыла яго старэйшая сястра. Пакуль ён не працаваў, яна падкармілівала яго і «піліла» наконт таго, што піў беспрасветна. Яму гэта ў рэшце рэшт абрыдла, і ён пайшоў з дому... Жыў як прыйдзеца, разам з тымі, з кім выпіваў! А восем месяцаў таму з ім адбыўся выпадак...

Шоў ён п'яны ўвечары па вуліцы. Перад ім боўтаўся нейкі божж. Яны сталі пераходзіць дарогу. І на вачах у Андрэя бамжа збіла машына. Ён расказваў. Падышоў да гэтага чалавека і стаў на яго глядзець... І ўбачыў, што гэты божж у штанах, якія былі вельмі падобныя на ягонія, ды і джэмпер такога ж колеру. Розніца паміж імі была толькі ў тым, што ў Андрэя ў руках пакеці не было. Потым Андрэя, як сведку, распытвала міліцыя. Ён адчуваў сябе нібы ў сне, а ў галаве яго была адна толькі думка. Калі ўсё скончылася, ён пабег да сястры і папрасіў прабачэння за усё. Яны разам плакалі. Потым ён уладкаваўся на працу і кінуў не толькі піць. Ён нават не курыць!»

Фота: МАРЫНА БЕГУНОСАВА

ІХ МАЛІТВЫ ЧУЕ БОГ...

Сяргей вельмі хваляваўся, калі расказваў пра сваё аднакласнікаў. Яны скончылі школу-інтэрнат для дзяцей-сірот у 2002 годзе. Тады ім здавалася, што ў іх самыя дружныя класы, што нават калі хто з іх і трапіць у бяду, яны адзін аднаго не кінуць, будуць дапамагаць. У адным яны былі ўпэўненыя. Ніколі ў жыцці не паўтараць памылак сваё бацькоў...

Сам Сярожка, калі пакінуў сцены «казёнага дому», быў надзвычай чутым хлопчачком. Такіх называюць шчымі людзьмі. Ён не піў, не курыў, любіў гуляць у баскетбол, ён быў з тых хлопцаў, якія не будуць сядзець у транспарце, калі там стаць дзеткі, старыя і жанчыны. Сярожка нікому не дазваляў ляжаць пры жанчынах і дзецях. Ён быў моцным хлопчачком, мог пастаяць за сабе і сваіх малодшых братаў. Да таго ж, яго ніколі не абдымалі ўвагай дзятчаты.

— Сяргей, раскажы, як ты першы раз напісаў? — спытала я. — Гэта я добра памятаю. У канцы першага курса ў ПТВ. Амаль цэлы год я вучыўся з цяжкасцю. Не, аднакі былі добрыя, толькі я адчуваў сябе нейкім чужым. Усе хатныя разбіліся на кампаніі, разам курьлі і пілі піва. Быў, праўда, хлопчык, які не курыў, але ён быў слабы і над ім здэкаваліся. Колкы я з-за яго біўся... Абарану, бо шкадаваў. Не. Не тое каб я ў групе ні з кім не размаўляў, надварот, мы гаварылі аб нечым, аднак сяброў, сапраўдныя, не было! Ды і аб чым было гаварыць! Яны мне зайдзюцца ці з-за таго, што мне не трэба вяртацца дамоў у пэўны час, што на бацькоўскіх сходах майстру не было каму на мяне скардзіцца... Ды і грошы мне плацілі, а ім — не. Грошы, сіроцка, у той час я збіраў для таго, каб абставіць свой пусты пакой у кватэры. У канцы першага курса, калі мы здалі іспыты, мы з аднагрупнікамі вырашылі гэта адзначыць. Тады я і напісаў. У мяне было пацучці, быццам у мяне з'явілася шмат новых сяброў. Мы і потым сустракаліся, хадзілі на дыскацэ, гулялі, з дзятчатамі знаёміліся. Тым летам я зламаўся — пачаў курыць і выпіваць.

Пра дзяцінства Сяргея ўздзевае не любіць. Абаране сябе ад болю і крываўці... Крыўды на бацькоў, якія спіліся, на выхавальнікаў у дзіцячым доме, а потым у інтэрна-

це. Болю, які прычынае пацучці адзіноцты ў школе. Калі ты ў натоўпе, і разам з тым не маеш блізкага чалавека, якому ты не абьякаваўся. Можна я памылілася, але мне здаецца, што калі б такі чалавек у Сяргея, альбо іншага, падобнага на яго, з'явіўся ў жыцці цяпер, у 23 гады, ён бы не паверыў, што нехта яго любіць. Не паверыў у тое, у чым ні адно малое дзіця не сумняваецца, калі побач ёсць матуля.

Але ратпац, у размове са мной, Сярожа зрабіў адрыццкі для сябе самога. Ён успомніў сваю выхавальніцу ў інтэрнаце, якую вельмі любіў, яе ўвогуле любілі ўсе аднакласнікі. Вікторыя Віктараўна ўме-ла пагаварыць з кожным асобна...

— Яна вернула ў нас, у тым сэнсе, што мы не паўторм памылак бацькоў. Яна дабіралася ад адміністрацыі школы-інтэрната, якая ў нас не было аднолькавага адзення, хадзіла з намі ў храм, вадзіла да сябе дамоў. А яшчэ яна прыходзіла ўвечары да нас у пакой і чытала. Было так утульна! Быццам бы ДОМА матуля чытае сваім дзецям казку нанча. Мне вельмі падабалася тады кніжка «Маленькі абодранец» і казка «Блакная змейка» пра хлопчыка, які паляваў за золатам. У той жа час у нас былі другі выхавальнік, Дзмітрый Ігаравіч. Ён быў для нас як бацька. Хадзіў з намі ў спартзалу, вадзіў па горадзе і распітваў, што чым будзе займацца, калі скончыць школу. Гэтыя два чалавекі нам падказвалі, што рабіць, каб дасягнуць мэты ў жыцці, і гаварылі так... Яны, напэўна, нас сапраўды любілі! Яны былі з намі тры гады, з-за нейкага канфлікту з адміністрацыяй, звышліліся...

Калі Сяргей расказваў пра гэтых выхавальнікаў, у яго дрыжэў падбародак, здавалася, што ён заплача. Я даўно ведаю Сяргея, аднак ніколі ў жыцці не бачыла, каб ён плакаў... — Прышлілі іншыя... — наспрабавала прадолжыць яго расказ. Яго твар стаў адрэзай лёду і камяці. Яны сэнсу пісаць пра тры крыўды, якія нанеслі зусім яшчэ дзедзім гэтыя людзі. Адна выхавальніца, якая працавала з імі ў пачатковай школе, лётла да трох, каб усе сталі ў стай, а хто не паспяваў, таго яна прыцягвала ў строй за... валасы. Але не гэта Сяргей лычыць галоўнай крыўдай,

хоць па сёння памятае жар ад яе аплыву. Галоўная крыўда — гэта абьякавацца да дзіцячых проблем, а яшчэ кіпіні над іх марамі аб будучым. Дзеці ўвесь час чулі: «Ты хоць не спіся і ПТВ скончыш», і не наведзілі тых, хто гэта прамаўляў.

На самай справе ў тым словах была праўда...

З Сяргеевага класа толькі тры хлопчыкі жыліць больш-менш нармальна. Адзін — у сваёй матулі, інваліда па зроку. Яна забірала яго з інтэрната на канікулы і выхадныя. Сама выхоўваць не магла. Цяпер ён працуе, зрабіў рамонт у кватэры, клопаціцца аб маці. У яго былі блізкі чалавек.

Другі закахаўся ў дзятчуну з інтэлігентнай сям'яй, каб быць дастойным яе, паступіў ва ўніверсітэт на завочнае аддзяленне, таксама працуе. Яны збіраюцца жаніцца, мараш аб дзіцят. І ў гэтай з'явіўся ў жыцці не абьякаваў да яго чалавек.

Трэці — Андрэйка, што не п'е вола. Наколькі яго хоціць?... Адна з галоўных прычын «Аліпавіс» гэтых дзятчэй — іх няўменне працаваць. Не таму, што нейкія крывяны. Сяргей вёз працы сярод амаляў усе апошні год, толькі нядаўна ўладкаваўся. Пасвацель, Дзмітрый Ігаравіч. Ён быў для нас як бацька. Хадзіў з намі ў спартзалу, вадзіў па горадзе і распітваў, што чым будзе займацца, калі скончыць школу. Гэтыя два чалавекі нам падказвалі, што рабіць, каб дасягнуць мэты ў жыцці, і гаварылі так... Яны, напэўна, нас сапраўды любілі! Яны былі з намі тры гады, з-за нейкага канфлікту з адміністрацыяй, звышліліся...

Калі Сяргей расказваў пра гэтых выхавальнікаў, у яго дрыжэў падбародак, здавалася, што ён заплача. Я даўно ведаю Сяргея, аднак ніколі ў жыцці не бачыла, каб ён плакаў... — Прышлілі іншыя... — наспрабавала прадолжыць яго расказ. Яго твар стаў адрэзай лёду і камяці. Яны сэнсу пісаць пра тры крыўды, якія нанеслі зусім яшчэ дзедзім гэтыя людзі. Адна выхавальніца, якая працавала з імі ў пачатковай школе, лётла да трох, каб усе сталі ў стай, а хто не паспяваў, таго яна прыцягвала ў строй за... валасы. Але не гэта Сяргей лычыць галоўнай крыўдай,

мейнае жыццё, таму што ніколі не мелі яго! Кар'ера? Ніводнаму не падабаецца іх прафесія, а атрымаць іншую — занадта складаная для іх задача. Не толькі таму, што гэтых дзятчэй ніхто не вучыў пераадольваць перашкоды. Гэтыя дзеці, калі вырастаюць, увогуле не ведаюць, што ім падабаецца, а што не!

— Большасць дзятчэй-сірот не могуць вырашаць складаныя сітуацыі, якія ім сустракаюцца ў жыцці, нягледзячы на тое, што іх самаацэнка ў рамках нормы, — гаворыць **Ганна ЛАУРОВІЧ, дацэнт кафедры сацыяльнай работы Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта імя М. Танка.** — Частка выпускнікоў увогуле адчувае сябе няўдачнікамі па жыцці, таму што статус сіраты — гэта ўжо няўдача, тое, што яны аказваюцца ў інтэрнаце — таксама няўдача... У іх за плячыма няма мінулага, таго, што дае стрываньне, каб трымацца. Любому дзіцяці патрэбна свая база, свая малая радзіма, за якую можна свавацца. У сірот такой асновы няма. Не можа быць ніякай жыццёвай перспектывы, калі чалавек не адлюстроўвае сябе ў мінулым, не памятае, не можа ў ім разабрацца. Сіратам вельмі цяжка вяртацца і разбірацца ў мінулым, там страшна і непрыемна. У большасці нічога добрага ў дзятчэстве не было.

Упэўненасць у будучым магчыма толькі тады, калі чалавек добра ведае свае карані, лічаць псіхалагічна іх адна з прычын, якія прыводзяць да пачатковай сіраты? Аднак не першы год шукаюць навуковыя кафедры сацыяльнай работы БДПУ імя М.Танка. Сёння, каб дапамагчы гэтым дзятчэй, ужо зроблены некаторыя крокі, якіх, вядома ж, недастаткова, але праца працягваецца. На працягу пяці апошніх гадоў у Беларусі створана каля 140 сацыяльных прытулкаў. Галоўная і задача — аднавіць сям'ю, аказаць дапамогу дзіцяці, вывесці бацькоў з запую, дапамагчы ім змяніць сваё жыццё. Каля 30 працэнтаў дзятчэй удаецца вярнуць у сям'ю.

Яшчэ адзін абнадзейваючы прыклад. З 2005 года ў мінскай школе-інтэрнаце № 5 для дзятчэй-сірот і дзятчэй, якія апынуліся без апекі бацькоў, адкрыта пастінтарна-бальнічны пункт. Цяпер пасля 10-тоў не ўяўляе сабой будучага. На маё пытанне на гэты конт жонкі з іх мячыць: «Ну, не ведаю... Напэўна, буду працаваць...» Яны не ведаюць, дзеля чаго гэта патрэбна Дзеля сям'і? Якой? Яны не ў стане намаляваць у думках ся-

цей будучай прафесіяй. Раней яны вымушаны былі выбіраць сабе спецыяльнасць, якія даюць толькі ў ПТВ, і толькі тым, дзе быў інтэрнат. Яны муслі стаяць самастойнымі людзьмі ў 14—15 гадоў, калі заканчвалі дзевяць класаў. Яны не былі да гэтага гатовыя ні псіхалагічна, ні сацыяльна ў тэхніку і ВНУ. Калі там няма інтэрната, дзятчэ застаюцца тут на пастінтарнага п'ялюццы. Мы кантралюем наведанне заняткаў і паслямоваць, дапамагаем напісаць першыя кантрольныя і курсавыя. І гэта прыносіць свой плён. Сёння наша выпускнікі навукаюцца ў інстытуце імя Сахарова, Акадэміі мастацтваў, у Педагагічным універсітэце імя М. Танка, у лінгвістычным універсітэце, у каледжы электронікі, архітэктурна-будуаўнічым каледжы... Самае галоўнае, што ім падабаецца, — навука і мастацтва вучыцца...

Аднак гэты дзятчэцкі толькі невялікая, сапраўды мэзэрная, колькасць сённяшніх выпускнікоў. А яшчэ жа быць з тымі дзятчэй, якія навуку сцены школ-інтэрнатаў тры, чатыры, пяць гадоў трымаў? Як быць тым, каму ў тую мізэрную колькасць не пашчасціла трапіць? І як могуць (і ці могуць) дапамагчы ім тым, хто волей лёсу аказаўся побач?

Нясмелыя спробы паўплываць на сітуацыю робяць тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага забеспячэння. Там прапануюць псіхалагічна, юрыдычную і гуманітарную дапамогу выпускнікам школ-інтэрнатаў.

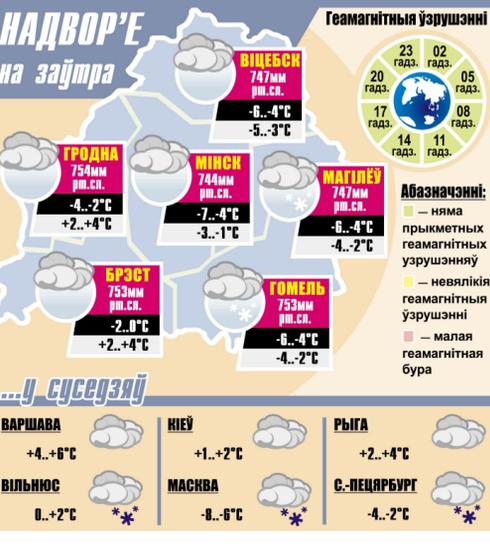
— У нашым раёне жыве 65 такіх маладых людзей, — гаворыць Людміла Будаева, псіхолог аддзялення сацыяльнай адаптацыі і рэабілітацыі ТЦСЗ Маскоўскага раёна Мінска. — Калі яны не ідуць да нас самі, мы ідзем да іх. Аднак ім вельмі цяжка дапамагчы. Яны нават думаюць не так, як дзятчэ і падлеткі, якія выраслі ў сям'і... Да прыкладу, у адной дзятчэ сям'і-сіраты ёсць трохгадовае дзіця. Была яе б'е свабое малое тач, што суседзі не вытрымліваюць і выклікаюць міліцыю. Мы прыходзім, размаўляем... Нейкія прасветы ёсць, але... Яна нават не працуе і жыве на дапамогу на дзіця. Спрабуем уладкаваць яе на працу...

Дзяржава ў Беларусі многа робіць для сірот, — разважае **архімадрый АЛЯКСЕЙ (Шынкевіч), адказны сакратар Беларускага экаргаха Праваслаўнай царквы па сувязях са СМІ.** — Аднак галоўная праблема застаецца нявырашанай — дзятчэ не падрыхтаваныя да цяжкасцяў, да жыцця увогуле. У іх генетычна закладзены надброды пачатак — бяз-

дзейнасць. Педагогі не працуюць з імі зыходзячы з патрабаваннямі і выклікамі нашага часу. Для дзятчэй, якія засталіся без апекі бацькоў, няма дарослага аўтарытэту. Яны безгаспадарныя. Калі яны бачаць, што да іх ніхто з дарослых не працягне ніякага інтарэсу, вакол іх аўтаматычна ўтвараецца нейкае надброды кола. Яны нібыта жывуць сабе на сабе, але ж нават даросламу чалавеку абавязкова патрэбна нехта блізкі, родны. Што тут казаць пра дзятчэй! Каб дапамагчы ім, іх трэба проста любіць. Мы іх не разумеем, ніхто не хоча бачыць іх бяды. Шмат людзей, што дзіўна, нават зайдзюцца ім з-за таго, што ім у кватэры даюць, прафесіяй і працай займаюцца і спецыяльна. Але на самай справе сіроты, які ніхто ішчы, ведаюць, што ўсё гэта на другім месцы, а на першым зусім іншае... Я працаваў з сіратамі і кожны раз у гэтым упэўніваўся. Яны знаходзяцца ў стане пастаяннай крыўды... Крыўды на ўсё людзей за сваё дзятчэства без любові. Калі любячы чалавек не сустранецца ім у дзятчэстве, а потым і ў грамадстве, то іх крыўда пераастае ў жорсткасць... Сёння людзі развучыліся любіць і шкадаваць, забыліся на тых хрысціянскія прынцыпы, якімі жыў наш народ не адно стагоддзе. Не кожнаму пад сілу несці крыж сіраты, але ёсць і людзі з залатым сэрцам. Наогул, трэба памятаваць, што адна з самых старажытных заповедзёў усім людзям — дапамагчы сіратам і ўдавіцы. Калі б мы памяталі яе, то, магчыма, сірот бы увогуле не было. І бы разбіралі родныя, хросныя бацькі, бяздзетныя і проста добрыя людзі. Сёння ж мы сваімі адносінамі да сірот, сваім неразуменнем і адгароджаннем ад іх праблем, самі для сябе ствараем небяспеку. Выратаваць сірату ніколі не пазна. Зразумела, шчыры, сардэчны клопат пра іх прыносіць пакуты і хваляванні, аднак толькі такая дзейная любоў здольная дапамагчы. Я кажу як свяшчэннік-практык. І трэба памятаць адну з важкіх акалічнасцяў: сірата з-за сваёй унутранай зачарасцева-ласці можа вельмі моцна пакрыўдзіць словам і нават спрачы нават самага дабрадзейнага чалавека. Таму тым, хто хоча дапамагчы ім, не павінны мець падманлівыя светлыя ўяўленні. Выніку адрэзу не будзе, асабліва калі сустраі іх дзіўна дарослым. Гэта як лянчыць цяжкую хворобу: так, вельмі доўга і рэгулярна патрэбна лянчыць душу дзіцяці. Для гэтага патрэбна вялікая цяпернасць. Калі ёсць жаданне дапамагчы сіратам, то гэта павінна быць шчырае рашэнне. Ні ў якім разе нельга іх падманваць, з імі нельга гуляць... Бо калі сірата расчаруюць і пакрыўдзіцца зноў на ўвесь свет, то менавіта той чалавек і будзе несці адказнасць за яго крыўду перад Богам. Бываюць выпадкі, калі людзі не спраўляюцца з сіратаў, зноў аздаюць у дзятчэй дом... Адзін з самых цяжкіх грахоў, які крычаць да Бога, просьць помсты, — крыўда сіраты ці ўдавы. Калі сірата пакрыўдзіць, гэта назаўбедзі! Крыўда застанецца ў іх, і ў тым сэрцы. Гэта адна з праўд дужогага жыцця, бо Гасподзь скажаў канкрэтна: «За крыўду сіраты Я адплачу... Сіроты могуць працыць у Бога ўсяго, іх малітвы вельмі моцныя, Бог іх малітвы заўбедзі чым. І гэта адна з найвялікшых для іх надзей.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

Сёння Сонца Усход Заход Дзённыя дні Месяц Першая квадра. Месяц у сузор'і Льва. Імяніны Пр. Дарафей, Марфы, Мары, Хрысціны, Анатолы, Васіля, Дзмітрыя, Максіма, Юльяна. Гродна — 7.37 17.41 10.04 К. Альбжэты, Міраслава, Арнольда, Конрада, Пятра.

19 лютага 356 год — візантыйскі імператар Канстанцін загадаў зачыніць усе язычніцкія храмы. Пачатак афіцыйнага прызнання хрысціянства як асноўнай рэлігіі ў Рымскай імперыі. 1473 год — нарадзіўся Мікалай Капернік, польскі астраном, стваральнік геліяцэнтральнай сістэмы свету. Зрабўў сапраўдны пераврот у прыродазнаўстве, адмовіўся ад прынятага на працягу многіх стагоддзёў вучэння аб цэнтральным становішчы Зямлі ў Сусвеце.

«Каб рабіць вялікія справы, не трэба быць найвялікшым геніем, не трэба быць вышэй за людзей — трэба быць разам з ім». Шарль Луі Монтэс'е (1689—1755), французскі асветнік, філосаф.

Усміхнёмся! — Скажыце, вы курцыце? — Толькі пасля сексу... Ну, можна сказаць, не куру.

«ПАДВЯЛА» КАЎБАСА Надкусына зладзеём кава-лак вэнджаным каўбасы стаў для яго ракавіцы: пасля паліцэйскай удалася даведацца яго ДНК з пакутай на мясе сліны. Падставіць паліцыі нямецкага гарадка Эдгесена Фердынанд Дэррыг паведаміў, што 37-гадовы румын забраўся ў мясны магазін у горадзе Дармштат, выцягнуў грошы з касы на суму 3400 еўра і знік. «Але ён не ўзяў з сабой каўбасу, яна так і засталася ляжаць у магазіне», — радасна скажаў Дэррыг. Мужчына быў арыштаваны падчас звычайных паліцэйскіх дарожных праверак. Акрамя згаданага крадзяжу, на ратунку румына яшчэ 19 злачынаў.

ЖАРТАЎНІКА ПАЗБАВІЛІ ВАДЗІЦЬСКАГА ПАСВЕДЧАННЯ Брытанскі паліцэйскі з Шэфілда быў пазбаўлены вадзіцельскага пасведчання за тое, што на хуткасі адпусціў руль і паказаў у камеру відэазапіраныя два падняты ўверх пальцы. 34-гадовы Давід Меес паўтарыў свой жарг двойчы на працягу ночы. У першы раз ён рухаўся з хуткасцю 109 км/г, у другі — 117. Пры гэтым на ўчастку дарогі, дзе ўстаноўлена камера, хуткасінае абмежаванне складае 64 кіламетры ў гадзіну. Паліцэйскі мей праверыўся хуткасі, паколькі абодва разы ехаў па тэрміновым выкліку. Меес быў пакараны за безразважныя паводзіны, бо поўнасцю выпуская руль з рук. Паводле слоў адваката, яго кліент прызнае, што ў тую ноч вёў сябе выключна неразумна, што звычайна яму неўласціва. Меес прызнаў сябе вінаватым у неасцярожным кіраванні і быў пазбаўлены пасведчання на паўгода. Суд прыгаворыў яго да штрафу ў памеры 400 фунтаў, а на пачатковае пераваго ў ад аперацыйнай працы. Рашэнне аб тым, ці зможа ён працягваць працу ў паліцыі, будзе прынята па выніках службовага расследавання.

Падрыхтаваў Ігар РЫГОРАЎ.

Дарагіх нашых Ігара Іванавіча і Наталлю Лявонцёўну ВІЦЬКО з г. Мінска вінуем з 5-годдзем сумеснага жыцця. Жадаем моцнага здароўя, каханні і шчаслівага жыцця на доўгія гады. Родныя. Пажананага Івана Канстанцінавіча КЛІМОВІЧА з в. Апечкі шчыра вінуем з днём нараджэння. Моцнага вам здароўя, шчасця, дабрабыту і даўгалецця. Калегі.

Вінуем з днём нараджэння Алесю ГРЫГАРОВІЧ. Дарагое наша «сонейка», мы цвёрда вельмі любім і жадаем моцнага здароўя, шчасця і радасці ў жыцці. Бацькі, брат, в. Заборцы.

Ітогі фінансаво-хозыяйскай дзейнасці Общества за 2007 год і асновныя напраўлення развіцця Общества за 2008 год. 2. Отчет председателя совета директоров Общества за 2007 год. 3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2007 год. 4. Расмотрение заключения ревизора Общества, аудиторского заключения по результатам проверки ОАО «Универсам «Северный». 5. Утверждение распределения и использования чистой прибыли за 2007 год. 6. Утверждение основных направлений распределения и использования чистой прибыли в 2008 году и в квартале 2009 года. 7. Об избрании членов совета директоров и ревизора Общества. 8. О материальном вознаграждении членов совета директоров и ревизора Общества. 9. Согласование перечня основных средств ОАО «Универсам «Северный», подлежащих переоценке индексным методом по состоянию на 01.01.2008 года. Акционеры при себе должны иметь удостоверения личности. Начало регистрации — 11.30. Телефон для справок — 261 13 61.

КРМАНШ АДДЕЛ РЕКЛАМЫ 287 17 79 Ракавіты для аплата: р/р 3012210270016 у АТ «Белінвестбанк» Мінска, код 739 УНН 100155376

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

- ПРАДАЕЦЦА: Дом з г/п у Капыльскім раёне (70 км ад Мінска). Тэл. 8 029 507 58 61. Дом з г/п, гараж, малады вялікі сад у Браслаўскім раёне. Тэл. 898 56 49. Дом драўляны 93 кв. м, абкладзены цэглай, два уваходы, ацпапленне паравое і п'яно, участак 13 сотак, г/п, недалёка возера Нарач. Звяртацца: 222397, г. Мядзель, вул. Шаранговіча, 4—10. Кватэра 4-пакаёвая ў цэнтры к.п. Нарач. Тэл. 8 01797 36 117. Дом у г. Дзяржынску плошчай 75 кв. м (новабудова), маецца гарачая вада, каналізацыя, газ, 90 тыс. у.а.
- Тэл. 8 029 753 47 72. Матацыкл ІЖ-Ю2, К-750, самаробны трактар (незаканчаная зборка, з/ч маюцца) з прычэпам, эл. пліта, б/к. Тэл. 8 029 359 79 05. Швейная машына «Зінгер», дараваляцыйная, у рабочым стане, радныя «ВЭФ» і «Ракорд» 1970 г.г. Тэл. 969 29 54. ВА3-21063 1988 г.в., 1,3 б, бэжавы, выдатны стан (г. Слуцк). Тэл. 8 029 328 04 40. Дрэваапрацоўчы станок да матаблока МТЗ, ніткі шарсцяныя, венікі для лазы. Тэл.: 8 029 957 83 33, 8 01562 73 212, увечары. Палову кабана (жывой вагой 140 кг). Тэл. 8 029 507 58 61. Касілка да матаблока, новая, цана 500 тыс. рублёў.

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі 220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

АБВАЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон. Тэлефон для даведкаў 287 17 79. Пашпарт серыя № Выданы Подпіс Дата

Тэл. 8 01592 32 136. Граблі трактарныя навясныя ГВЦ-3, касілка трактарная КС-2,1. Тэл. 8 0296 90 87. КУПЛЮ: «Аўды», «VW» ці іншыя, у добрым стане, надарага. Тэл. 8 01562 73 212. Куплю тэадаліты: 2 Т30, Т-30 і іншыя. Тэл. 8 029 960 69 71. Трактар МТЗ. Тэл. 8 029 655 07 16. Трактар Т-25 у любым стане

Спасет только пересадка спинного мозга... Благо твори

Через три месяца Максиму исполнится 15 лет. Возможно, его день рождения окажется радостным, возможно, что мальчик проживет еще много раз по столько же. Возможно... Если мы все вместе поможем ему справиться с тяжелой болезнью. В пять лет Максим заболел лейкозом. Три года в Республиканском научно-практическом центре детской онкологии и гематологии его пытались вылечить. И вроде бы получилось, но... в конце прошлого года болезнь вернулась. Спасли Максима может только операция по пересадке спинного мозга. Есть договоренность по ее проведению с одной из израильских клиник. До операции осталось меньше месяца, а из необходимой суммы в 150 000 долларов США собрано всего ничего — около 3 тысяч. Давайте откликнемся на беду Максима и его семьи и, исходя из возможности каждого, поможем прожить долгу и счастливую жизнь, поверив в доброту людей! ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ф-л 510, код 603 УНП 100633430 р/с 3819382100008 на л/с 0000000003 (бел. руб.) р/с 3819382103249 на л/с 840000000048 (доллары США) Назначение платежа: зачисление на благотворительный лицевой счет для лечения Каминского Максима. Счет оформлен на Каминскую Оксану Александровну.

У суд Клімавіцкага раёна Магілёўскай вобласці паступіла заява аб прызнанні адсутным без вестак Захаранкі Валерыя Леанідавіча, 2 жніўня 1968 года нараджэння, урджэнца г. Краснаярка Расійскай Федэрацыі, які працяваў да 17.11.1998 года ў горадзе Клімавічы па вул. Цвяточнай, д. 25, аб яким няма звестак з чэрвеня 2006 г. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Захаранку В.Л., паведамаць іх суду Клімавіцкага раёна Магілёўскай вобласці на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

— 292 05 82, адказны за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае саміраванне» — 292 21 03, ул. Савіцкая, 10; «Брэсце» — 20 37 98, Віцебск — 292 41 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічы: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52. http://www.zvzazda.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўбедзі супадаць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя пакаідае за сабой права не ўступаць у перапіску з

аў